

Determining the Psychometric Properties and Measurement Invariance of the Partner Phubbing Scale

Abstract

The aim of the current research was to study the factor structure of the partner phubbing scale and its adaptability and invariance in Iranian society. The method of current research was applied in terms of purpose and descriptive-survey in terms of data collection and correlational based on analysis process. The statistical population of this study was all married teachers of Zanjan province in 2022. The sample number reached to 841; Of these, 481 were female and 238 were male and 122 had not determined their gender. The main tool of this research was the Partner phubbing scale. Descriptive statistics indicators, Pearson correlation coefficient, exploratory and confirmatory factor analysis were used to analyze the dataset. Data analysis was done using SPSS26 software, Lavaan package and EGAnet package in R software. The findings showed that the Partner phubbing scale had a single-factor structure. All items except item 7 had acceptable fit with the graded response model. The fit indices were appropriate and acceptable. The outputs indicated that this scale had proper reliability. Although the discriminant validity of the tool was low, but it was maintained at the construct level. Gender invariance was confirmed for this measure. Factor loading of all items except for item 7 were significant. This scale demonstrated suitable convergent and divergent validity too. The results showed that the Partner phubbing scale had optimized psychometric properties for application in the future researches. Of course, future researches should review the discriminant validity of this tool and psychometric indices of item 7 among different samples with different demographic and cultural characteristics.

Keywords: Phubbing, Couple Relationship, Item-Response Theory, Exploratory Graph Analysis, Invariance.

Extended Abstract

Aim

Phubbing is an emerging phenomenon ([Sun and Samp, 2022](#)). The word " Phubbing " is a combination of two words "phone" and "Snubbing ."Being phubbed means being ignored by a person who uses their cell phone instead of interacting with you while companionship with you. Partner phubbing occurs when the aforementioned conditions happen in your interactions with your spouse or significant other. In a phubbing situation, the partner who doing the phubbing is called the Phubber, and the partner who receiving the phubbing is called the phubbee ([Frackowiak, Hilpert & Russell, 2022](#)). Phubbing is a pervasive phenomenon among cultural organizations, but there is little insight into phubbing behavior. There is an urgent need to understand the phenomenon of phubbing in cultural contexts. With the increasing prevalence of smartphones and the number of people who use them extensively, the issue of phubbing has become more widespread. Studies have been carried out to understand the culture of phubbing. Although existing studies have begun to provide insights into this phenomenon, these studies are limited in number. The lack of these studies on the phenomenon of phubbing in the context of non-western societies is even more limited ([Dilonardo, 2018](#)). Research on the phenomenon of phubbing is extremely a novel topic and it is almost a decade old, which started with the dawn of smartphone technology. This phenomenon has not been studied much and there are very few contexts in which phubbing has been investigated. Therefore, the problem of the present research was to study the psychometric characteristics of the Partner Phubbing scale ([Roberts & David, 2016](#)) and its adaptation to the cultural norms of Iran country.

Methods

The method of this research was practical in terms of purpose; In terms of data collection, it was descriptive-survey and in terms of data analysis, it was correlational (exploratory and confirmatory factor analysis) .The statistical population of this research was all married teachers of Zanjan province in 2022. The number of 841 married teachers was selected as a sample using convenience sampling method and the link of the questions was designed through the Porsline-ir system and distributed online among them.

Descriptive statistics indicators, Pearson's correlation coefficient, exploratory and confirmatory factor analysis and other methods were used to analyze the collected data. Data analysis was carried out using SPSS 26 software, lavaan package (Rosseel, 2012) and Exploratory Graph Analysis package (EGAnet) (Golino & Christensen, 2022) in R software (R Core Team, 2020).

Findings

57.2% of the sample were female, 53.4% had bachelor's degrees and approximately 44.36% were the elementary school teachers. The mean age was 39.02 (SD= 8.88) and the mean duration of marriage was 14.71 years (SD= 9.9). The skewness and kurtosis of all variables were in the range of -1 to +1. Standard error of skewness and kurtosis for all variables was 0.12 and 0.24, respectively. The outputs of the parallel analysis, the Velicer's Minimum Average Partial (MAP) test and the Exploratory Graph Analysis indicated that this scale has unidimensional structure. Bootstrap analysis also confirmed the stability of this factor structure. The ratio of allocation items to the corresponding factor in the bootstrap based on 1000 samples showed that the number of times each item was placed on the corresponding factor is equal to 1, which indicates the high stability of the items on the single factor. The parameters and the fit indices of all the items except for item 7 were suitable based on the graded response model. The fit of the single-factor model with the help of confirmatory factor analysis was also appropriate. All fit indices were proper both in the whole sample and in the subgroups by gender. The alpha and composite reliability statistics were apt both in the whole sample and in the gender subgroups. The average variance extracted (AVE) was low in the whole sample, women's group, and especially in the men's subgroup, which indicates the poor discriminant validity based on this indicator. The square root of AVE index in the whole sample was equal to 0.69, which is greater than the correlation of this construct with other variables studied in this research. Therefore, it can be said that although the discriminant validity at the construct level is low, but it exists (Voorhees, Brady, Calantone & Ramirez, 2016). This finding was confirmed in the subgroups as well. The invariance of this scale based on gender was confirmed in four separate models (Configural, metric, scalar and exact). The factor loadings of the items (except for item 7) and the values of the intercept were significant in the whole sample and by subgroups. Furthermore, the correlation coefficient of the partner phubbing with most of the studied variables in the current research was significant.

Conclusion

The aim of the present study was to determine the validity and reliability of the partner phubbing scale (Roberts and David, 2016) in Iranian society. The results of various exploratory analyzes in the present study confirmed the single-factor structure extracted from the study's of Roberts and David (2016), which indicate the adaptability of the factor structure of this tool in Iranian society and its compatibility with the cultural norms of this society. The optimal fit of the parameters of the questions and the fit indices of all the items of the partner phubbing scale, except item 7, based on the Graded response model, shows that the model at the level of the item has well predicted the performance of the people and the efficiency of the items; this means that the results are trustworthy. Confirmatory factor analysis also proved the unidimensionality of this scale, which shows the construct validity of the scale. The results related to Cronbach's alpha and composite reliability were well-suited both in the whole sample and in the subgroups, which indicates the internal consistency of this scale. After checking the reliability in case of removing the item, it was only by removing item 7 that the total score reliability increased. As mentioned, the verb of this item is negative and it is scored inversely, and it is possible that the reason for the poor reliability of this item is the participants' incomplete understanding of the concept of this item. Taken together, this means that this scale has a stable measurement capability under similar conditions. The results related to AVE index were low both in the whole sample and in the subgroups, which is due to the weak relationship of some items such as item 7 with the corresponding construct. The square root of AVE index in the whole sample was greater than the correlation of this construct with other variables studied in this research, which showed that the discriminant validity, although weak, was maintained at the construct level (Voorhees et al., 2016). That is, the partner phubbing variable has measured a concept different from what other constructs studied in this study measure. The results related to the invariance of the scale based on gender in four separate models had good fit in all 9 items, which indicates the establishment of invariance at the construct level, which implies that the meaning of the items was the same for both subgroups of men and women. The results showed that the factor loadings of all items except for item 7 were significant both in the whole sample and in the subgroups. That is, apart from item 7, the rest of the items had a decisive role in explaining the variance of the partner phubbing scale. The poor factor loading of item 7 could be due to the difficulty of matching the concept of the item and its response spectra by the participants. Considering the significant relationship between the partner phubbing and most of the variables of the present study, it can be said that the convergent and divergent validity of this scale has been confirmed. Therefore, according to the results of the present study, it can be said that the partner phubbing scale is a valid and reliable tool to measure this construct among Iranian samples.

Keywords: *Couple Relationship, Exploratory Graph Analysis, Invariance, Item-Response Theory, Phubbing.*

References

Dilonardo, M. J. (2018). Are You Guilty of Phubbing? Some People Just Can't Put Down Their Phones <https://www.mnn.com/lifestyle/arts-culture/stories/are-you-guilty-phubbing>

Frackowiak, M., Hilpert, P., & Russell, P. S. (2022). Partner's perception of phubbing is more relevant than the behavior itself: A daily diary study. *Computers in Human Behavior*, 134, 107323. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107323>

Golino, H., & Christensen, A. P. (2022). EGAnet: Exploratory Graph Analysis – A framework for estimating the number of dimensions in multivariate data using network psychometrics. R package version 0.9, 5.

R Core Team (2020). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <http://www.R-project.org/index.html>

Roberts, J. A., & David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in human behavior*, 54, 134-141. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.07.058>

Rosseel, Y. (2012). Lavaan: An R package for structural equation modeling and more. *Journal of statistical software*, 48(2), 1-36. <https://doi.org/10.18637/jss.v048.i02>

Sun, J., & Samp, J. A. (2022). 'Phubbing is happening to you': examining predictors and effects of phubbing behaviour in friendships. *Behaviour & Information Technology*, 41(12), 2691-2704. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2021.1943711>

Voorhees, C. M., Brady, M. K., Calantone, R., & Ramirez, E. (2016). Discriminant validity testing in marketing: an analysis, causes for concern, and proposed remedies. *Journal of the academy of marketing science*, 44(1), 119-134. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s11747-015-0455-4>

تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی و تغییرناپذیری اندازه‌گیری مقیاس فابینگ شریک

چکیده

هدف پژوهش حاضر مطالعه ساختار عاملی مقیاس فابینگ شریک (Partner phubbing)، قابلیت انطباق‌پذیری و تغییرناپذیری آن در جامعه ایران بود. روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از لحاظ گردآوری داده توصیفی-پیمایشی و بر اساس تحلیل داده، همبستگی بود. جامعه آماری این مطالعه تمام معلمان متأهل استان زنجان در سال ۱۴۰۱ بود. تعداد نمونه به ۸۴۱ نفر رسید که از این تعداد ۴۸۱ نفر خانم و ۲۳۸ نفر آقا بودند و ۱۲۲ نفر هم جنسیت‌شان را تعیین نکرده بودند. ابزار اصلی این پژوهش مقیاس فابینگ شریک بود. برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS26، بسته لاوان و بسته EGAnet در نرم‌افزار R انجام شد. یافته‌ها نشان داد که مقیاس فابینگ شریک ساختار تک‌عاملی داشت. تمامی گویه‌ها به‌غیر از گویه ۷ با مدل پاسخ مدرج برازش قابل قبول داشتند. شاخص‌های برازش مطلوب و قابل قبول بودند. برون‌داده‌ها حکایت از پایایی مناسب این مقیاس داشتند. با وجود اینکه روایی تشخیصی ابزار پایین بود، اما در سطح سازه برقرار بود. تغییرناپذیری جنسیتی برای این ابزار تأیید شد. بار عاملی تمام گویه‌ها به جز گویه ۷ معنادار بودند. هم‌چنین مقیاس فابینگ شریک روایی همگرا و واگرای مطلوبی نشان داد. نتایج گویای این بود که مقیاس فابینگ شریک از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب جهت کاربرد در پژوهش‌های آتی برخوردار است. البته پژوهش‌های آتی باید روایی تشخیصی ابزار و شاخص‌های روان‌سنجی گویه ۷ این مقیاس را در بین نمونه‌های مختلف با خصایص جمعیت شناختی و فرهنگی متفاوت مورد بازبینی قرار دهند.

واژه‌های کلیدی: فابینگ، رابطه زوجی، نظریه سؤال-پاسخ، تحلیل شبکه اکتشافی، تغییرناپذیری.

فایبینگ^۱ یک پدیده نوظهور است (سان و سمپ^۲، ۲۰۲۲). کلمه فایبینگ یک واژه مرکب^۳ از دو کلمه «گوشی^۴» و «بی‌اعتنایی کردن و محل نگذاشتن^۵» است. واژه مرکب- واژه‌ای است که شکل و معنای آن از ترکیب کردن دو کلمه متمایز یا بیشتر از آن مشتق شده باشد. مورد فایبینگ قرار گرفتن یعنی مورد بی‌اعتنایی قرار گرفتن از جانب شخصی که در هنگام مصاحبت با شما، به‌جای تعامل با شما از گوشی همراه خود استفاده می‌کند. مورد فایبینگ قرار گرفتن می‌تواند یک عامل گسیختگی مکالمه شما با افراد شود. فایبینگ شریک^۶ زمانی رخ می‌دهد که شرایط مذکور در مصاحبت شما با همسران یا دیگران مهم اتفاق بیفتد. تعاملات رودررو بین شریکان رمانتیک ممکن است به‌واسطه استفاده هم‌زمان از گوشی همراه در طول تعاملات به‌صورت منفی تحت تأثیر قرار بگیرد (مک‌دنیل و کوین^۷، ۲۰۱۶). این پدیده فایبینگ شریک نامیده شده است (های^۸، ۲۰۱۵) که جریان تعامل را از طریق منحرف کردن توجه یکی از شریکان از تعامل آشفته می‌سازد. ماهیت فراگیر گوشی‌های همراه، فایبینگ را به طور کلی یا فایبینگ شریک را به‌صورت اختصاصی‌تر به یک رخداد تقریباً اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است (رابرتز و دیوید^۹، ۲۰۱۶).

تعاملات رودرروی منظم بین شریکان یکی از خصیصه‌های روابط صمیمانه است که مبتنی بر فرایندهای پویا هستند (موریو، گالوان، نظیر و و پائولینان^{۱۰}، ۲۰۱۶) و دربردارنده مبادله مستمر سرنخ‌های کلامی و غیرکلامی بین شریکان است که شامل تن صدا، زبان بدن و حالات چهره است. پویایی‌های تعامل بر مبادله مستمر این سرنخ‌ها در بین شریکان متکی است که تعامل بین آن‌ها را تسهیل می‌کند؛ یعنی عمل یکی از شریکان منجر به عکس‌العمل دیگری می‌شود. تعاملات بین شریکان برای حفظ رابطه ضروری هستند و در طول زمان این فرایندها تأثیر مستمر بر روی کیفیت رابطه دارند چیزی که ممکن است بر اساس اینکه آیا این تعاملات یک نقش کارکردی ایفا می‌کنند یا نقش کژکارکردی، تفاوت داشته باشند. با این وجود، استمرار تعامل بین شریکان زمانی که یکی از شریکان دیگری را به خاطر گوشی همراه نادیده می‌گیرد، ممکن است مختل شود (های^۸، ۲۰۱۵؛ وندن آیبیلی^{۱۱}، ۲۰۲۰). از آنجاکه گوشی‌های هوشمند امروزه به‌طور وافر جهت دسترسی به شبکه‌های برخط همانند سرویس‌های پیام‌رسان، شبکه‌های اجتماعی و ... مورد استفاده قرار می‌گیرند، ممکن است فایبینگ توجه از شریک را منحرف کند و جریان تعامل را مختل کند. در یک موقعیت فایبینگ، شریکی که عمل فایبینگ را انجام می‌دهد فابر^{۱۲} نامیده می‌شود و شریکی که عمل فایبینگ را دریافت می‌کند، فابی^{۱۳} نامیده می‌شود (فراکوویاک، هیلپرت و راسل^{۱۴}، ۲۰۲۲).

همه مورد فایبینگ قرار گرفته‌ایم و احتمالاً دیگران را هم مورد فایبینگ قرار داده‌ایم (وندن آیبیلی و ماریک^{۱۵}، ۲۰۲۰). بی‌جورنسن همکاران^{۱۶} و (۲۰۱۷) پی بردند که صددرصد پاسخ‌دهندگان سطوحی از فایبینگ را در روابطشان گزارش کردند (به نقل از دیوید و

---

1. phubbing
2. Sun & Samp
3. portmanteau
4. phone
5. snubbing
6. partner phubbing
7. McDaniel & Coyne
8. Haigh
9. Roberts & David
10. Moreau, Galvan, Nazir & Paulignan
11. Vanden Abeele
12. phubber
13. phubbee
14. Frackowiak, Hilpert & Russell
15. Mariek
16. Bjornsen, C. A., et al

رابرتز، ۲۰۲۰). ممکن است فابینگ در هر زمان و مکانی رخ دهد که شامل جلسات کاری، کنفرانس‌ها، در طول صرف غذا یا دورهمی - های اجتماعی با دوستان و خانواده است (کاپیلا گاریدو، ایسا، استبان و دلگادو، ۲۰۲۱). یک مطالعه کیفی نشان داد که رفتار فابینگ به احتمال زیاد زمانی رخ می‌دهد که صاحب گوشی همراه (۱) پیامی را دریافت می‌کند که همچنین به او این فرصت را می‌دهد که پیام‌های دیگر را هم چک کند؛ (۲) عادت دارد که بارها موبایلش را چک کند؛ (۳) در آن لحظه ترس از دست دادن^۲ را احساس می‌کند؛ (۴) نیاز وافر جهت ارتباط برقرار کردن و ارتقای خود از طریق شبکه‌های اجتماعی را دارد و یا (۵) احساس بی‌حوصلگی بکند (برونینگ و وارنبرگ، ۲۰۲۲).

پژوهش‌ها در سال‌های اخیر نشان داده‌اند که تأثیرات منفی ناشی از افزایش پدیده فابینگ بر روی زندگی روزمره جدی‌تر از آن چیزی است که در آغاز پیش‌بینی شده بود. تأثیرات منفی فابینگ در زوجها می‌تواند دیگر سازه‌های مرتبط با رابطه را نیز تحت تأثیر قرار دهد؛ همانند کاهش کیفیت تعامل، دسترسی‌پذیری به شریک، اعتماد و صمیمیت و می‌تواند عاطفه منفی و حسادت را افزایش دهد (فراکوویاک، هیلپرت و راسل، ۲۰۲۲). فابینگ به‌عنوان یک تجربه بین شریکانی که در ارتباط هستند، به کیفیت ارتباطی پائین‌تر پیوند خورده است؛ خصوصاً برای مشارکت‌کنندگانی که گزارش کردند همواره از جانب شریکان‌شان مورد فابینگ قرار گرفته‌اند (مک‌دنیل، گالوان و دروین، ۲۰۲۱). وانگ و همکاران (۲۰۱۷)، تأثیرات مضر فابینگ شریک بر روی بزرگ‌سالان متأهل و غیرمتأهل را مطالعه کرده و پی بردند که فابینگ شریک تأثیرات مضر بیش‌تری بر روی روابط رمانتیک افراد متأهل در مقابل غیرمتأهل‌ها دارد و همچنین آن‌ها نشان دادند زمانی که افراد از جانب شریک رمانتیک‌شان مورد فابینگ قرار گرفتند، کیفیت رابطه و رضایت از رابطه پایین‌تری داشتند. آن‌ها استدلال کردند که افسردگی یک عامل پیش‌بین مهم برای رفتار فابینگ است و رابطه غیرمستقیم بین افسردگی و فابینگ شریک از طریق رضایت از رابطه کشف کردند. فابینگ روابط شریکان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و به‌عنوان یک عامل خطر ساز برای ثبات روابط آن‌ها در نظر گرفته می‌شود؛ چراکه احساسات نادیده انگاشته شدن، بی‌احترامی، نارضایتی و حقارت را خلق می‌کند. علاوه بر این، می‌تواند منجر به تعارض، عکس‌العمل متقابل، انتقام یا حتی طلاق از طرف شخصی که در سر طیف فابینگ است، شود (رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶؛ وانگ، ژی، وانگ و لی، ۲۰۱۷؛ ریوس آریز، ماتاس-ترو، رومیش چاواری و چونگا چینگول، ۲۰۲۱). در یک آزمایش مشارکت‌کنندگان در یک پویانمایی سه‌بعدی سه‌دقیقه‌ای در معرض مکالمه با یک شریک محاوره‌ای مجازی قرار گرفتند که از جانب آن‌ها به‌صورت گسترده یا جزئی مورد فابینگ قرار گرفتند یا اصلاً مورد فابینگ قرار نگرفتند. نتایج نشان داد که فابینگ تأثیرات منفی بر روی چهار نیاز ضروری انسان در پاسخ‌دهندگان داشته که با محرومیت یا طرد اجتماعی همراه است: تعلق خاطر، عزت‌نفس، وجود معنا و کنترل (چوتپیتایاسوناند و داگلاس، ۲۰۱۸).

افراد مورد فابینگ قرار گرفته ممکن است نگاه کردن افراد فابر به گوشی را به‌عنوان تلاش جهت جست‌وجو برای ارتباط با دیگران نسبت دهند و در نتیجه، به‌عنوان علامتی از بی‌علاقگی آن‌ها به مکالمه جاری استنباط کرده و فکر کنند که آن‌ها ارزش توجه کامل فرد فابر را ندارند (چوتپیتایاسوناند و داگلاس، ۲۰۱۸؛ وندن آبیلی و پوستما-نیلسن‌اوا، ۲۰۱۸). با این وجود، زمانی که فرد فابر یا موقعیت

1. Capilla Garrido, Issa, Esteban & Delgado

2. Missing out

3. Bröning & Wartberg

4. Galovan & Drouin

5. Wang, Xie, Wang, Wang & Lei

6. Ríos Ariza, Matas-Terrón, Rumiche Chávarry & Chunga Chinguel

7. Chotpitayasonondh & Douglas

8. Postma-Nilsenova

مذکور، اطلاعات اسنادی برای استفاده از موبایل در طول یک تعامل تأمین کند، می‌تواند احساس محرومیت یا طرد و تأثیرات منفی بیش‌تر را در افراد فابی کاهش دهد (مک‌دنیل و وسل‌من^۱، ۲۰۲۱). در این راستا نتیجه مطالعه بوک‌بوم و پولمن^۲ (۲۰۲۱) نشان داد که استفاده از موبایل در حضور یک شریک (فابینگ شریک) غالباً تأثیرات مخرب ناخواسته بر روی رابطه دارد؛ چراکه شریک احساس طرد شدن می‌کند و این به پاسخگویی و صمیمیت تجربه‌شده در تعاملاتی که آن شریک در آن‌ها حضور دارد، لطمه می‌زند. تنها از طریق درگیر کردن و مطلع ساختن شریک در مورد فعالیت‌های خود در گوشی (استفاده مشترک از گوشی) کاهش احساس طرد و حفظ پاسخگویی و صمیمیت بیش‌تر در مکالمات ممکن می‌شود.

فابینگ خطرات مخرب و پنهان بیش‌تری به نسبت دیگر اعتیادهای مجازی منتقل می‌کند. مطالعات بر روی تأثیرات فابینگ حاکی از این است که افراد تعاملات‌شان را با کیفیت پائین‌تر ادراک می‌کنند، از تعاملات‌شان کم‌تر راضی هستند، به شریکان تعاملی‌شان اعتماد کم‌تری دارند، زمانی که گوشی حضور دارد، احساس نزدیکی کم‌تری به شریک تعاملی‌شان دارند و هیجانانگ منفی دارند (رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶). رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) پی بردند که فابینگ به‌زیستی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و با احساسات افسرده‌کننده همراه است. مشخص شده که افراد فابر از زندگی‌شان کم‌تر راضی هستند و نسبت به افراد دیگر احساس تنهایی بیش‌تری می‌کنند (پارمکسیز^۳، ۲۰۲۱). جهت کشف کردن سازوکارهای که از طریق آن فابینگ شریک برای یک رابطه مخرب است، هالپرن و کاتز^۴ (۲۰۱۷) یک مطالعه دومرحله‌ای با فاصله یک سال اجرا کردند. یافته‌های آن‌ها نشان داد که فابینگ شریک از طریق تعارض و فقدان صمیمیت رابطه را تحت تأثیر قرار داد. تأثیر فابینگ شریک بستگی به این دارد که استفاده از گوشی هوشمند توسط یک شریک رمانتیک چگونه ارزیابی شود. ممکن است افراد فابر در ارتباط با اینکه آن‌ها به چه چیزی بیش‌تر ارزش قائل می‌شوند، پیام‌های ضمنی ارسال کنند و افراد فابی ممکن است احساس بی‌اهمیتی بکنند. این می‌تواند توجیهی برای این باشد که چرا احساس مورد فابینگ قرار گرفتن از جانب یک شریک رمانتیک با رضایت کم‌تر از زندگی، به‌زیستی کم و نشانگان افسردگی همراه است (مک‌دنیل و کوین، ۲۰۱۶؛ رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶؛ وانگ و همکاران، ۲۰۱۷). زمانی که افراد فابی احساس طرد شدن بکنند، ممکن است آن‌ها این عمل را از طریق مورد فابینگ قرار دادن شریک‌شان تلافی کنند که منجر به خلق یک چرخه معیوب فابینگ و مورد فابینگ قرار گرفتن می‌شود (برونینگ و وارنبرگ، ۲۰۲۲).

بزرگ‌سالان متأهل، آن‌های که همسرشان غالباً منبع اصلی حمایت آن‌ها هستند، در مقایسه با بزرگ‌سالان غیرمتأهل، در روابط رمانتیک که فراتر از شریک رمانتیک‌شان معمولاً مخاطبان اجتماعی بیش‌تری دارند؛ ممکن است به‌وسیله مشکلات رابطه (همانند فابینگ شریک) خیلی بیش‌تر تحت تأثیر قرار بگیرند (ویتن و کوری‌لوک^۵، ۲۰۱۲). بزرگ‌سالان متأهل نسبت به بزرگ‌سالان غیرمتأهل، فابینگ شریک بیش‌تری را تجربه می‌کنند (سیزمسی^۶، ۲۰۱۷). تأثیرات تعدیل‌کننده عزت‌نفس و وضعیت تأهل بر روی ارتباط بین فابینگ شریک و رضایت از رابطه مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان دادند که فابینگ شریک به‌طور معناداری با رضایت از رابطه همراه نبود و رابطه بین فابینگ شریک و رضایت از رابطه نیز به‌وسیله وضعیت تأهل تعدیل شده بود؛ یعنی رابطه معنادار بین فابینگ شریک و رضایت از رابطه فقط میان بزرگ‌سالان متأهل وجود داشت (وانگ، ژائو و لی^۷، ۲۰۲۱). در مطالعه فراکوویاک و همکاران

1. Wesselmann

2. Beukeboom & Pollmann

3. Parmaksiz

4. Halpern & Katz

5. Whitton & Kuryluk

6. Çizmeçi

7. Wang, Zhao, & Lei

(۲۰۲۲) مشارکت‌کنندگان در روزهای که فایبینگ رخ داد در مقایسه با روزهای بدون رخداد فایبینگ، رضایت کم‌تری از رابطه گزارش کردند. در روزهای که افراد فایبینگ شریک را تجربه می‌کنند، شدت بالای فایبینگ با عکس‌العمل‌های ارزیابانه قوی‌تر توأم بود: مشارکت‌کنندگان پاسخگویی ادراک‌شده^۱ کمتر از همسر و قضاوت اخلاقی منفی‌تر در مورد رفتار فایبینگ شریک گزارش کردند. **خدابخش و لی آنگ^۲ (۲۰۲۱)** پی بردند که بزرگسالان متأهل جوان‌تر در مقایسه با بزرگسالان متأهل مسن‌تر، رابطه منفی قوی‌تری بین فایبینگ شریک و کیفیت زناشویی گزارش کردند. این یافته‌ها خصوصاً برای بزرگسالان جوان‌تر با در نظر گرفتن استفاده زیاد آن‌ها از گوشی هوشمند، در روابط مسئله‌ساز است. یافته‌های مطالعه **لیو و همکاران^۳ (۲۰۲۱)** دلالت بر این دارند که فایبینگ نه تنها به سلامت روان افراد فابی زیان می‌رساند، بلکه هم‌چنین سلامت روان فابرها را هم تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این مطالعه فایبینگ، فرسودگی شغلی معلمان مدارس ابتدایی و متوسطه را افزایش داد و خطر افسردگی‌شان را نیز بالا برد. **برونینگ و وارنبرگ (۲۰۲۲)** نشان دادند که فایبینگ شریک با جهت‌گیری دلبستگی ناایمن، سن کم‌تر در هر دو جنس و رضایت کم‌تر از رابطه در مردان اما نه در زنان همراه بود. یافته‌های آن‌ها نشان داد که حساسیت نسبت به رفتار فایبینگ ادراک‌شده شریک به دلبستگی اضطرابی خود فرد و دلبستگی اجتنابی شریکان پیوند خورده است.

فایبینگ یک پدیده فراگیر در میان تشکیلات فرهنگی است، اما بینش کمی در مورد رفتار فایبینگ وجود دارد. جهت فهم پدیده فایبینگ در بافت‌های فرهنگی نیاز مبرمی وجود دارد. با افزایش اشاعه گوشی‌های هوشمند و تعداد افرادی که از آن‌ها به‌طور گسترده استفاده می‌کنند، مسئله فایبینگ فراگیرتر شده است. مطالعاتی جهت فهم فرهنگ فایبینگ انجام شده است. اگرچه مطالعات موجود شروع به ارائه بینش‌های در مورد این پدیده کرده‌اند، اما تعداد این مطالعات محدود است. فقدان این مطالعات بر روی پدیده فایبینگ در بافت جوامع غیرغربی محدودتر هم است (**دیلوناردو^۴، ۲۰۱۸**). هیچ نظریه نظام‌مندی در بافت فرهنگ غیرغربی وجود ندارد که توضیح دهد فایبینگ چیست؟ چگونگی و چرایی عملکرد آن را توضیح دهد و ادراکات افراد از این پدیده را تشریح کند (**چوتیتایاسوناند و داگلاس، ۲۰۱۶؛ دیوی و همکاران^۵، ۲۰۱۸**). نتیجه فایبینگ این خواهد بود که افراد از نظر جسمانی نزدیک یکدیگر خواهند بود، اما آن‌ها بیش‌تر بر روی دستگاه‌های هوشمندشان متمرکز می‌شوند (**های، ۲۰۱۵؛ موسا و همکاران^۶، ۲۰۲۱**).

پژوهش بر روی پدیده فایبینگ یک موضوع خیلی جدید است و تقریباً یک دهه قدمت دارد که با آغاز فناوری گوشی‌های هوشمند شروع شده است. این پدیده خیلی مورد مطالعه قرار نگرفته است و زمینه‌های خیلی کمی وجود دارد که فایبینگ در آن‌ها بررسی شده است؛ برای مثال بیش‌تر بافت‌های مطالعاتی که پژوهش‌ها در آن‌ها به وقوع پیوسته است: فایبینگ شریک، فایبینگ رئیس یا کارفرما و فایبینگ به‌صورت کلی است. همان‌طور که در بالا اشاره شد، گوشی‌های هوشمند در هر بخش از زندگی ما وارد شده‌اند و تأثیرات شگرفی بر روی گفت‌وگوهای اجتماعی ما دارند. فایبینگ پیامدهای گفتگوهای رودررو را تغییر داده و آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و تأثیر گسترده‌ای بر روی شخصی که با رفتار فایبینگ مواجه می‌شود، دارد. بنابراین، مسئله پژوهش حاضر مطالعه ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس فایبینگ شریک (**رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶**) و انطباق آن با هنجارهای فرهنگی جامعه ایران بود.

۰۲ روش

1. Perceived responsiveness

2. Khodabakhsh & Le Ong

3. Liu et al.

4. Dilonardo et al.

5. Davey

6. Musa et al.

۲-۱. جامعه آماری، نمونه و فرایند اجرای پژوهش

روش این پژوهش از نظر هدف، کاربردی؛ از لحاظ گردآوری داده، توصیفی-پیمایشی و از جهت تحلیل داده، همبستگی (تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی) بود. جامعه آماری این پژوهش معلمان متأهل استان زنجان در سال ۱۴۰۱ بود. در تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌یابی معادلات ساختاری حداقل حجم نمونه بر اساس متغیرهای پنهان تعیین می‌شود نه متغیرهای مشاهده‌پذیر. ۲۰ نمونه برای هر متغیر پنهان لازم است؛ ولی با توجه به اینکه در تحلیل معادلات ساختاری همیشه تأکید بر این است که کف نمونه نباید از ۲۰۰ نفر کمتر باشد (شوماخر و لومکس^۱، ۲۰۱۵)، برای بالا بردن اعتبار بیرونی پژوهش و بیش‌تر کردن توان آماری آزمون مورد استفاده، تعداد ۸۴۱ معلم متأهل به شیوه نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه انتخاب و لینک سوالات مورد نظر از طریق سامانه پرس‌لاین^۲ طراحی و به‌صورت آنلاین بین آن‌ها توزیع شد.

در گام نخست اجرای پژوهش، مجوز و معرفی‌نامه مورد نیاز از دانشگاه خوارزمی اخذ گردید و پس از ارائه به اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، مجوز اجرای ابزارهای پژوهش در سطح مدارس استان توسط شورای تحقیقات آموزش و پرورش صادر شد. نظر به اینکه در زمان اجرای ابزارها، به دلیل محدودیت‌های کرونایی، مدارس به‌صورت نیمه‌حضوری فعالیت داشتند و به جهت رعایت پروتکل‌های بهداشتی، مقیاس‌ها به‌صورت الکترونیکی تنظیم و توضیحات لازم از جمله اهداف و اهمیت پژوهش، محرمانگی، داوطلبانه بودن مشارکت، مدت‌زمان لازم برای پاسخ‌دهی و نحوه تکمیل مقیاس‌ها به‌صورت کاملاً شفاف ذکر گردید. همچنین برای انگیزه‌بخشی به آزمودنی‌ها از آن‌ها خواسته شد در صورت تمایل جهت آگاهی از نتایج پژوهش، آدرس ایمیل خود را ثبت نمایند. ابتدا جهت تعیین پایایی اولیه ابزارهای پژوهش، ۱۰ مدرسه با تعداد ۱۲۰ کادر آموزشی خانم و آقا به‌طور در دسترس در سطح شهر زنجان جهت انجام مطالعه مقدماتی^۳ انتخاب شدند. سپس با هماهنگی مدیران این مدارس، لینک مقیاس‌ها از طریق شبکه شاد و سایر شبکه‌ها اجتماعی در اختیار معلمان قرار گرفت. در نهایت ۸۷ معلم در مطالعه مقدماتی شرکت کردند. با توجه به پایایی قابل قبول مقیاس‌ها در مطالعه مقدماتی، در مرحله بعد مقیاس‌ها در اختیار معلمان استان زنجان در مناطق و نواحی منتخب قرار گرفت. در نهایت، پس از مشارکت ۸۴۱ معلم، جمع‌آوری داده به اتمام رسید و داده‌ها مورد تجزیه تحلیل آماری قرار گرفتند. ملاک‌های ورود به پژوهش: معلم بودن، متأهل بودن و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش بود. معیارهای خروج: مجرد بودن، عدم دادن پاسخ دقیق به مقیاس‌ها و انصراف معلمان از تکمیل کردن مقیاس‌ها در طول جمع‌آوری داده بود. فرایند جمع‌آوری داده حدود ۴ ماه طول کشید.

۲-۲. ابزارهای پژوهش

تمامی مقیاس‌های به کار رفته در این مطالعه برای اولین بار بود که بر روی نمونه‌های ایرانی اجرا می‌شد. ابتدا مقیاس‌ها ترجمه گردیدند، سپس کار ترجمه مجدد^۴ نسخه‌های فارسی به انگلیسی صورت پذیرفت و در پایان نسخه نهایی مقیاس‌ها جهت تأیید روایی صوری و محتوایی^۵ در اختیار اساتید رشته مشاوره و زبان انگلیسی قرار گرفت. بعد از اعمال نظرات اصلاح‌کننده متخصصین، نسخه نهایی

1. Schumacker & Lomax

2. Porsline.ir

3. pilot study

4. back translation

5. face & content validity

مقیاس‌ها در یک مطالعه مقدماتی جهت تعیین پایایی اولیه بر روی نمونه‌ها اجرا گردیدند. نتایج پایایی تمام مقیاس‌ها هم در مطالعه مقدماتی و هم مطالعه نهایی معتبر و قابل استناد بود. در ادامه مشخصات تمامی مقیاس‌ها به تفصیل بیان شده است.

۲-۲-۱. **مقیاس فابینگ شریک (Pphubbing)**: هدف این مقیاس سنجش این موضوع بود که شریک رمانتیک فرد در زمان مصاحبت با او تا چه میزان از گوشی همراهش استفاده می‌کند یا به وسیله آن حواسش پرت می‌شود. رابرتز و دیوید این مقیاس را در سال ۲۰۱۶ تعبیه کردند. این مقیاس شامل ۹ گویه است و طیف پاسخ‌دهی آن ۵ درجه‌ای است (۱= هرگز، ۳= گاهی اوقات و ۵= همیشه). این ابزار خرده‌مقیاس ندارد و فقط گویه ۷ آن به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. پایایی آزمون در مطالعه رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) ۰/۹۳ به دست آمد. پایایی مقیاس در مطالعه مقدماتی و مطالعه نهایی پژوهش حاضر به ترتیب ۰/۸۲ و ۰/۸۸ به دست آمد. رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) ابتدا با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی ساختار عاملی مقیاس را بررسی کردند که یک ساختار تک‌عاملی به دست آمد و سپس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی به بررسی ثبات ساختار عاملی پرداختند که مطلوب بودن شاخص‌های برازش ساختار تک‌عاملی را تأیید کرد. در مطالعه حاضر علاوه بر تحلیل‌های اکتشافی، روایی از طریق تحلیل عاملی تأییدی نیز بررسی گردید و همانند مطالعه اصلی ساختار تک‌عاملی تأیید شد.

۲-۲-۲. **پاسخگویی و عدم حساسیت ادراک‌شده^۱ (PRI)**: این مقیاس جهت سنجش ادراک افراد از میزان پاسخگویی یا عدم حساسیت شریک ارتباطی‌شان نسبت به نیازها، اهداف و دیدگاه‌های آن‌ها تدوین شده است. این مقیاس توسط کراستا، راگ، مانیاک و ریس^۲ (۲۰۲۱) طراحی شد. این ابزار دربردارنده دو خرده‌مقیاس است که هر کدام از آن‌ها حاوی ۸ گویه است و طیف پاسخ‌دهی آن یک طیف لیکرت ۶ درجه‌ای است (۰= اصلاً درست نیست و ۵= کاملاً درست است). برای استفاده از نسخه کوتاه ۸ سؤالی، پژوهشگران می‌توانند ۴ گویه اول هر خرده‌مقیاس را نیز استفاده کنند. در این مقیاس هیچ گویه‌ای به صورت معکوس نمره‌گذاری نمی‌شود. پایایی خرده‌مقیاس پاسخگویی و عدم حساسیت ادراک‌شده در مطالعه کراستا و همکاران (۲۰۲۱) به ترتیب برابر با ۰/۹۶ و ۰/۹۴ بود. پایایی این مقیاس در مطالعه مقدماتی و نهایی پژوهش ایزانلو و همکاران (۲۰۲۳) در خرده‌مقیاس‌های پاسخگویی و عدم حساسیت ادراک‌شده به ترتیب برابر ۰/۹۷ و ۰/۹۴ و ۰/۹۵ و ۰/۹۶ به دست آمد (ایزانلو، رضائی، عباسی، ۲۰۲۳). کراستا و همکاران (۲۰۲۱) خرده‌مقیاس‌های پاسخگویی و عدم حساسیت ادراک‌شده را به ترتیب با استفاده از محاسبه روایی همگرا و واگرا^۳ مورد اعتباریابی قرار دادند که روایی هر دو خرده‌مقیاس مورد تأیید قرار گرفت. در مطالعه ایزانلو و همکاران (۲۰۲۳) روایی مقیاس مذکور با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مورد سنجش قرار گرفت و در نهایت ساختار دوعاملی آن تأیید شد (ایزانلو، رضائی، عباسی، ۲۰۲۳).

۲-۲-۳. **مقیاس شکوفایی زوجی^۴ (CFM)**: این مقیاس جهت سنجش احساس شکوفایی و بالندگی افراد در روابط زوجی طراحی شده است. این مقیاس توسط سانری، هالفورد، راگ و وان هپیل^۵ (۲۰۲۱) ساخته شد. این مقیاس دربردارنده ۱۶ گویه است و طیف پاسخ‌دهی به آن یک طیف لیکرت ۷ درجه‌ای است (۱= آشفته، ۴= رضایت‌بخش و ۷= شکوفا). برای رعایت اختصار، پژوهشگران می‌توانند نسخه ۴ و ۸ سؤالی این مقیاس را نیز به کار برند که به ترتیب شامل ۴ و ۸ گویه ابتدایی مقیاس است. این ابزار خرده‌مقیاس ندارد و هیچ گویه در آن به صورت معکوس نمره‌گذاری نمی‌شود. پایایی این مقیاس در مطالعه سانری و همکاران (۲۰۲۱) ۰/۹۷ و در

1. Perceived Responsiveness and Insensitivity Scale (PRI)

2. Crasta, Rogge, Maniaci & Reis

3. Convergent & divergent validity

4. Couple Flourishing Measure (CFM)

5. Sanri, Halford & von Hippel

مطالعه مقدماتی و نهایی پژوهش رضائی و همکاران (۲۰۲۳) به ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۹۷ به دست آمد (رضائی، ایزانلو، عباسی، بشیرنژاد، ۲۰۲۳). سانری و همکاران (۲۰۲۱) روایی این مقیاس را از طریق محاسبه ضرایب همبستگی آن با دیگر مقیاس‌های اندازه‌گیری کیفیت رابطه مورد سنجش قرار دادند که مقیاس مذکور روایی همگرا و واگرایی مطلوبی را نشان داد. در مطالعه رضائی و همکاران (۲۰۲۳) نیز ساختار عاملی معرفی شده در مطالعه سانری و همکاران (۲۰۲۱) با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی اثبات شد (رضائی، ایزانلو، عباسی، بشیرنژاد، ۲۰۲۳).

۲-۲-۴. **مقیاس حس شایستگی ارتباطی^۱ (SRE-R):** این مقیاس جهت سنجش ادراک ذهنی ما از آنچه که در یک وضعیت ارتباطی بخصوص مستحق آن هستیم به کار می‌رود. این مقیاس توسط **تولمچ، لو-آری و باکنر-ملمن^۲** (۲۰۲۱) معرفی شد که شامل ۱۵ گویه است و طیف پاسخدهی آن یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای است (۱= کاملاً مخالفم و ۵= کاملاً موافقم). این ابزار شامل ۲ خرده‌مقیاس است و هیچ گویه‌ای در آن به صورت معکوس نمره‌گذاری نمی‌شود. پایایی خرده‌مقیاس‌های حس شایستگی مفرط و محدودشده^۳ در مطالعه **تولمچ و همکاران (۲۰۲۱)** به ترتیب برابر با ۰/۸۵ و ۰/۹۱ شد و پایایی آن‌ها در مطالعه مقدماتی پژوهش حاضر به ترتیب عبارت بودند از ۰/۸۲ و ۰/۶۹ و در مطالعه نهایی پژوهش حاضر به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۰ به دست آمد. **تولمچ و همکاران (۲۰۲۱)** روایی سازه مقیاس را با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی اثبات کردند و همچنین از طریق محاسبه ضرایب همبستگی این مقیاس با دیگر مقیاس‌های به کار رفته در مطالعه‌شان، روایی همگرا و واگرایی مطلوبی را برای این مقیاس گزارش کردند. روایی این مقیاس در مطالعه حاضر با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی اثبات شد.

۲-۲-۵. **اهمیت دین در روابط زوجی^۴ (IRCRS):** این مقیاس جهت سنجش میزان اهمیت مسائل دینی برای زوجها در روابط مشترک تعبیه شده است. این مقیاس توسط **اسکلرن^۵ و همکاران (۲۰۲۱)** طراحی شد که شامل ۱۳ گویه است و از یک طیف لیکرت ۶ درجه‌ای (۰= اصلاً مهم نیست و ۵= کاملاً مهم است) برای پاسخدهی بهره می‌برد. این ابزار سه خرده‌مقیاس دارد، اما با توجه به پیشنهاد سازندگان، استفاده از نمره کل آن ارجحیت دارد. پایایی این مقیاس در مطالعه اسکلرن و همکاران بزرگ‌تر مساوی ۰/۸۰ گزارش شد. پایایی آن در مطالعه مقدماتی و نهایی مطالعه حاضر به ترتیب برابر ۰/۹۷ و ۰/۹۶ محاسبه شد. **اسکلرن و همکاران (۲۰۲۱)** با استفاده از محاسبه ضرایب همبستگی این مقیاس با دیگر ابزارهای مورد استفاده در پژوهش‌شان، روایی همگرا و واگرایی این مقیاس را تأیید کردند و همچنین نشان دادند که این مقیاس از روایی تشخیصی^۶ نیز برخوردار است. روایی این مقیاس در مطالعه حاضر با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی تثبیت شد.

۲-۲-۶. **مقیاس آرامش درون^۷ (IPS):** آرامش درون به وضعیت آگاهانه آرامش روان‌شناختی یا معنوی با وجود حضور عوامل تنش‌زای بالقوه اشاره دارد. این مقیاس توسط **ژی و لی^۸** (۲۰۲۱) ساخته شد که شامل ۹ گویه است و از یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (۱= تقریباً هرگز و ۵= تقریباً همیشه) برای پاسخدهی برخوردار است. با وجود اینکه در مطالعه اصلی برای این ابزار سه خرده‌مقیاس به دست آمد، اما بر طبق پیشنهاد سازندگان مقیاس، کاربرد نمره کل این مقیاس مرجح است. گویه‌های ۱، ۲، ۳ و ۷، ۸، ۹ به صورت معکوس

1. The Sense of Relational Entitlement Scale (SRE-R)

2. Tolmacz, Lev-Ari & Bachner-Melman

3. Inflated & Restricted sense of entitlement

4. Importance of Religion in Couple Relationships Scale (IRCRS)

5. Skellern

6. Discriminant validity

7. Inner Peace Scale (IPS)

8. Xi & Lee

نمره‌گذاری می‌شوند. ضرایب پایایی این مقیاس در مطالعه **ژی و لی (۲۰۲۱)** بین ۰/۶۳ تا ۰/۷۸ به دست آمد و در مطالعه مقدماتی و نهایی پژوهش حاضر به ترتیب برابر ۰/۷۰ و ۰/۶۹ محاسبه شد. **ژی و لی (۲۰۲۱)** برای محاسبه روایی سازه^۱ مقیاس به محاسبه ضریب همبستگی مقیاس مذکور با دیگر سازه‌های مورد مطالعه در پژوهش‌شان پرداختند که در نهایت نتایج به دست آمده روایی همگرا و واگرایی این مقیاس را تأیید کرد. در مطالعه حاضر نیز تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی ساختار عاملی مستخرج از مطالعه **ژی و لی (۲۰۲۱)** را تأیید کرد.

۲-۲-۷. **پاسخ‌های ادراک‌شده به اقدامات سرمایه‌گذارانه^۲ (PRCA):** با استفاده از این مقیاس می‌توان از ادراک افراد در مورد واکنش‌های شریک ارتباطی‌شان نسبت به رویدادهای مطلوبی که برای آن‌ها رخ داده است، آگاه شد. این مقیاس توسط **گیبل، ایمپت، ریس و آشر^۳ (۲۰۰۴)** تعیبه شد که شامل ۱۲ گویه است و از یک طیف لیکرت ۷ درجه‌ای (۱= اصلاً درست نیست و ۷= کاملاً درست است) برای پاسخ‌دهی برخوردار است. این ابزار چهار خرده‌مقیاس دارد و هیچ گویه‌ای در آن به صورت معکوس نمره‌گذاری نمی‌شود. ضرایب پایایی برای این ابزار در مطالعه **گیبل و همکاران (۲۰۰۴)** برای خرده‌مقیاس‌های ادراک‌شده فعال-سازنده^۴، منفعل-سازنده^۵، فعال-مخرب^۶ و منفعل-مخرب^۷ به ترتیب برابر ۰/۸۴، ۰/۸۷، ۰/۷۸ و ۰/۸۰ به دست آمد و این ضرایب در مطالعه مقدماتی پژوهش حاضر به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۶۳، ۰/۶۶ و ۰/۷۸ گردید و در مطالعه نهایی پژوهش حاضر ضرایب پایایی ۰/۸۲، ۰/۶۵، ۰/۸۲ و ۰/۸۶ به ترتیب خرده‌مقیاس‌ها به دست آمد. **گیبل و همکاران (۲۰۰۴)** نیز جهت تأیید روایی مقیاس مذکور به محاسبه ضرایب همبستگی این سازه با دیگر سنج‌های مورد استفاده در مطالعه‌شان پرداختند که در نهایت روایی همگرا و واگرایی قابل قبولی را برای آن گزارش کردند. پژوهشگران مطالعه حاضر نیز با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی روایی این مقیاس را بررسی کردند که نتایج نشان‌دهنده روایی مطلوب مقیاس بود.

۲-۲-۸. **مقیاس ذهن‌آگاهی در رابطه^۸ (RMM):** مقیاسی است جهت سنجش میزانی که یک فرد معمولاً در بافت رابطه رمانتیک‌اش ذهن‌آگاه است. این مقیاس توسط **کیمز، یائوری کوی، می، اسری‌واستاوا و فینچام^۹ (۲۰۱۸)** طراحی شد. این مقیاس از ۵ گویه و یک طیف لیکرت ۶ نقطه‌ای (۱= تقریباً همیشه و ۶= تقریباً هرگز) ساخته شده است. سؤال معکوس و خرده‌مقیاس ندارد. میزان پایایی آن در مطالعه **کیمز و همکاران (۲۰۱۸)** ۰/۹۳ به دست آمد. میزان پایایی در مطالعه مقدماتی و نهایی پژوهش حاضر به ترتیب برابر ۰/۸۳ و ۰/۸۰ به دست آمد. **کیمز و همکاران (۲۰۱۸)** با محاسبه روایی‌های هم‌زمان، پیش‌بین و فزاینده^{۱۰} ساختار تک‌عاملی این مقیاس را اثبات کردند. در مطالعه **کیمز و همکاران (۲۰۱۸)** همبستگی ذهن‌آگاهی در رابطه با متغیر رضایت از زندگی ۰/۲۶ و همبستگی آن با دل‌بستگی اجتنابی ۰/۳۹- گزارش شده است. در مطالعه حاضر همبستگی آن با متغیر شکوفایی زوجی ۰/۲۱- به دست آمد.

1. Construct validity

2. Perceived Responses to Capitalization Attempts Scale (PRCA)

3. Gable, Impett & Asher

4. Active-Constructive

5. Passive-Constructive

6. Active-Destructive

7. Passive-Destructive

8- Relationship Mindfulness Measure

9- Kimmes, Jaurequi, May, Srivastava, & Fincham

10. concurrent, predictive, and incremental validity

بنابراین، روایی همگرا و واگرایی ابزار تأیید می‌شود. در این مقیاس نمره بالای فرد نشان‌دهنده ذهن‌آگاهی کم‌تر او در رابطه زوجی است.

۳-۲. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تحلیل داده‌های گردآوری شده از شاخص‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و سایر روش‌ها استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس^۱، بسته لاوان^۲ (راسل^۳، ۲۰۱۲) و بسته تحلیل شبکه اکتشافی^۴ (گولینو و کریستنسن^۵، ۲۰۲۲) در نرم‌افزار R (تیم مرکزی آر، ۲۰۲۰) انجام شد.

۳. یافته‌ها

۳-۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی

در جدول ۱، توزیع ویژگی‌های جمعیت‌شناختی (جنسیت، تحصیلات و مقطع تدریس) گزارش شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۲۳۸	۲۸/۳
	زن	۴۸۱	۵۷/۲
تحصیلات	بدون پاسخ	۱۲۲	۱۴/۵
	دیپلم	۲۲	۲/۶
	کاردانی	۱۰	۱/۲
	کارشناسی	۴۴۹	۵۳/۴
	کارشناسی ارشد	۳۱۳	۳۷/۲
	دکتر	۳۱	۳/۷
	بدون پاسخ	۱۶	۱/۹
مقطع تدریس	ابتدایی	۳۷۳	۴۴/۳۶
	متوسطه اول	۱۸۵	۲۱/۹۹
	متوسطه دوم	۱۶۱	۱۹/۱۵
	بدون پاسخ	۱۲۲	۱۴/۵۰

1. SPSS

2. lavaan

3. Rosseel

4. Exploratory Graph Analysis (EGAnet)

5. Golino & Christensen

6. R Core Team

۵۷/۲ درصد افراد نمونه زن بودند، ۵۳/۴ درصد دارای مدرک کارشناسی بودند و تقریباً ۴۴/۳۶ درصد در مقطع ابتدایی تدریس داشته‌اند. میانگین سنی افراد ۳۹/۰۲ با انحراف استاندارد ۸/۸۸ بود، میانگین تعداد فرزندان ۱/۴۳ با انحراف معیار ۰/۹۷ بود و میانگین مدت‌زمان ازدواج ۱۴/۷۱ با انحراف استاندارد ۹/۹ بود.

۲-۳. شاخص‌های توصیفی مقیاس

درصد انتخاب طیف‌ها، میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی هر گویه در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی گویه‌های مقیاس فابینگ شریک

گویه	درصد انتخاب طیف‌های سؤالات مقیاس					میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
	۱	۲	۳	۴	۵				
۱	۰/۴۷	۰/۲۵	۰/۱۷	۰/۰۸	۰/۰۳	۱/۹۵	۱/۱۱	-۰/۹۹	۰/۰۹
۲	۰/۳۴	۰/۲۲	۰/۲۲	۰/۱۴	۰/۰۷	۲/۲۸	۱/۲۸	۰/۵۱	-۰/۸۷
۳	۰/۳۵	۰/۲۳	۰/۲۶	۰/۱۱	۰/۰۶	۲/۲۹	۱/۲۱	۰/۵۶	-۰/۶۶
۴	۰/۰۸	۰/۱۵	۰/۳۱	۰/۲۶	۰/۲۰	۳/۳۶	۱/۱۸	-۰/۲۷	-۰/۷۵
۵	۰/۳۵	۰/۲۶	۰/۲۶	۰/۰۹	۰/۰۴	۱/۲۱	۱/۱۴	۰/۶۲	-۰/۴۶
۶	۰/۲۰	۰/۲۶	۰/۳۲	۰/۱۵	۰/۰۷	۲/۶۲	۱/۱۷	۰/۲۷	-۰/۷۱
۷	۰/۱۴	۰/۳۰	۰/۲۶	۰/۱۸	۰/۱۲	۲/۸۴	۱/۲۳	۰/۲۴	-۰/۹۲
۸	۰/۱۸	۰/۲۷	۰/۳۵	۰/۱۳	۰/۰۶	۲/۶۳	۱/۱۱	۰/۲۶	-۰/۵۴
۹	۰/۱۹	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۱۲	۰/۰۷	۲/۵۹	۱/۱۴	۰/۳۵	-۰/۵۲

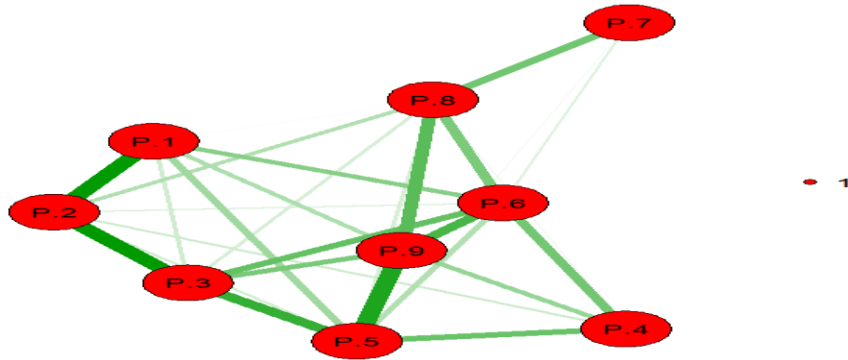
با توجه به طیف نمره‌گذاری استفاده‌شده در هر گویه، کمترین نمره ۱ و بیشترین نمره ۵ است. در هیچ‌کدام از گویه‌ها طیفی وجود ندارد که درصد انتخاب آن صفر باشد. میزان کجی و کشیدگی همه متغیرها در بازه -۱ تا +۱ بود. خطای معیار کجی و کشیدگی برای همه متغیرها به ترتیب برابر ۰/۱۲ و ۰/۲۴ بود.

۳-۳. تحلیل‌های اکتشافی

برای تعیین تعداد عامل‌های موجود در داده‌ها، از تحلیل موازی^۱، آزمون کمینه متوسط تفکیکی ولیسر^۲ و تحلیل شبکه اکتشافی استفاده شد. نتایج تحلیل موازی (بر اساس همبستگی پیرسون با فرض پیوسته در نظر گرفتن متغیرها) حاکی از وجود ساختار تک‌عاملی در داده‌ها بود. مقدار ویژه عامل اول در داده‌ها برابر ۴/۲۷ و مقدار ویژه عامل اول در داده‌های شبیه‌سازی‌شده برابر ۰/۴۳ و مقدار ویژه مبتنی بر نمونه‌گیری از داده‌ها نیز برابر ۰/۴۳ گردید. بر اساس ملاک تحلیل موازی، تعداد عامل‌ها برابر تعداد مقادیر ویژه داده‌های واقعی که از مقادیر ویژه داده‌های شبیه‌سازی‌شده بالاتر باشد، است. مقادیر آزمون کمینه متوسط تفکیکی (MAP) برای عامل اول تا سوم به ترتیب برابر ۰/۰۲۱، ۰/۰۵۷ و ۰/۰۸۶ گردید که حاکی از تک‌بعدی بودن مقیاس است.

1. Parallel Analysis

2. Velicer's Minimum Average Partial (MAP)

شکل ۱. نمودار تحلیل شبکه اکتشافی برای تعیین ساختار عاملی مقیاس فابینگ شریک

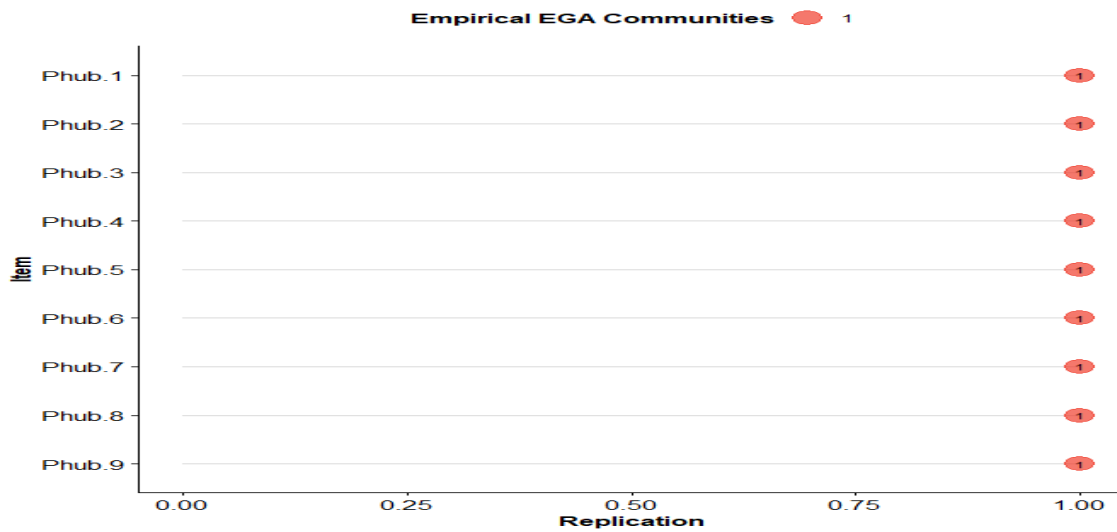
نتیجه تحلیل شبکه اکتشافی (که برای تعیین تعداد عامل‌ها استفاده می‌شود) در شکل ۱ نشان می‌دهد که ساختار این مقیاس تک‌عاملی است. برازش این ساختار تک‌عاملی به داده‌ها در ادامه بررسی و مشخص شده است.

برای بررسی میزان ثبات ساختار عاملی از تحلیل بوت‌استرپ^۱ مبتنی بر ۱۰۰۰ تکرار نمونه‌گیری از داده‌ها استفاده شد.

جدول ۳. ثبات ساختار عاملی بر اساس تحلیل بوت‌استرپ در ۱۰۰۰ تکرار نمونه‌گیری از داده‌ها

n.Boots	median.dim	SE.dim	CI.dim	Lower.CI	Upper.CI	Lower.Quantile	Upper.Quantile
۱۰۰۰	۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۱	۱	۱	۱

همان‌طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، میانۀ تعداد عامل‌ها ۱، خطای استاندارد صفر، کرانه پایین و بالای تعداد عامل‌ها به ترتیب ۱ و ۱ و چارک پایین و بالای تعداد عامل‌ها همگی به ترتیب برابر ۱ و ۱ است که حاکی از تک‌بعدی بودن قوی مقیاس است. به‌علاوه، در کل ۱۰۰۰ تکرار، ساختار تک‌بعدی به دست آمده است

شکل ۲. نمودار نسبت اختصاص گویه به عامل در بوت‌استرپ مبتنی بر ۱۰۰۰ نمونه

^۱. Bootstrap analysis

شکل ۲ میزان ثبات در اختصاص گویه روی عامل در ۱۰۰۰ تکرار را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشخص است، در کل موارد، تعداد دفعاتی که هر گویه روی عامل مربوطه قرار گرفته، برابر ۱ است که حاکی از ثبات بالایی گویه‌ها روی تک‌عامل است.

برای تحلیل بر اساس نظریه سؤال-پاسخ، از مدل پاسخ مدرج^۱ در بسته mirt در R استفاده شد.

جدول ۴. پارامترهای سؤالات و شاخص‌های برازش گویه‌های مقیاس فاینینگ شریک بر اساس مدل پاسخ مدرج

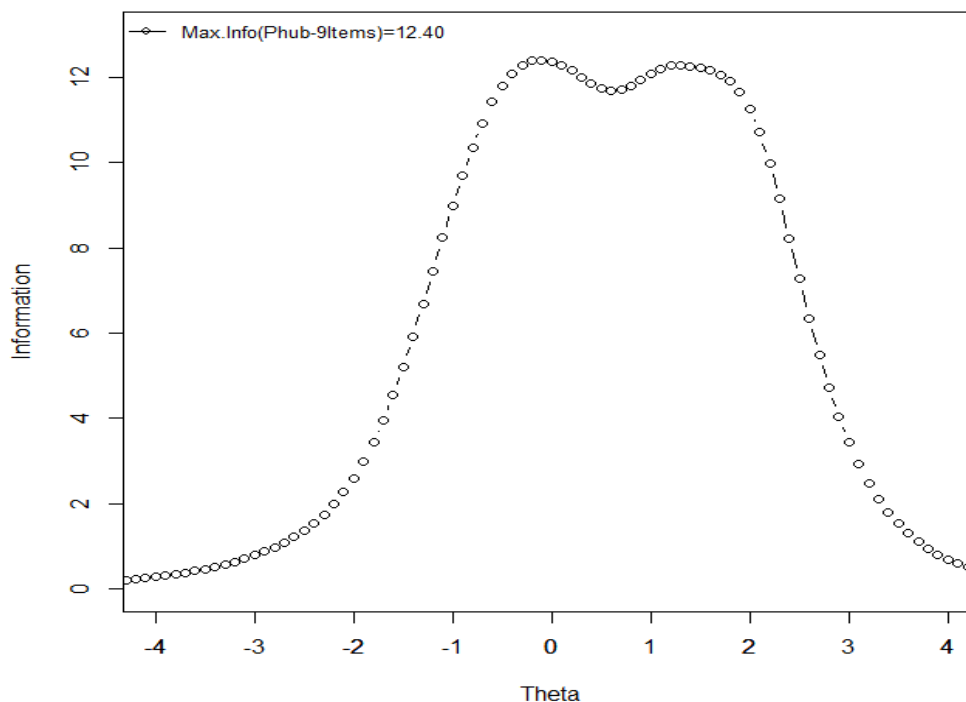
GID	p.S_X2	RMSEA.S_X2	df.S_X2	S_X2	b ₄	b ₃	b ₂	b ₁	α	گویه
۱/۲۲	-۰/۳۱	-۰/۰۱	۶۵	۷۰/۱۵	۲/۶۷	۱/۶۹	-۰/۷۳	-۰/۱۵	۱/۷۹	۱
۰/۶۲	-۰/۹۹	-۰/۰۰	۶۶	۴۰/۵۶	۱/۹۱	۱/۰۲	-۰/۱۸	-۰/۵۳	۲/۱۶	۲
۰/۶۸	-۰/۰۳	-۰/۰۲	۵۶	۷۷/۶۱	۱/۹۶	۱/۱۵	-۰/۱۷	-۰/۴۶	۲/۷۵	۳
-۰/۴۶	-۰/۰۲	-۰/۰۲	۷۳	۱۰۱/۲۷	۱/۳۴	-۰/۱۸	-۱/۱۱	-۲/۲۳	۱/۴۲	۴
۰/۷۹	-۰/۸۳	-۰/۰۰	۵۰	۴۰/۳۹	۲/۱۰	۱/۳۰	-۰/۲۸	-۰/۴۵	۲/۹۲	۵
۰/۳۹	-۰/۱۴	-۰/۰۲	۵۸	۶۹/۶۳	۱/۸۰	-۰/۹۰	-۰/۱۲	-۰/۹۵	۲/۶۵	۶
۰/۴۴	-۰/۰۰	-۰/۰۴	۹۳	۲۲۴/۸۰	۲/۹۶	۱/۳۴	-۰/۲۵	-۲/۵۹	-۰/۷۵	۷
۰/۵۰	-۰/۵۲	-۰/۰۰	۶۷	۶۵/۸۲	۲/۲۲	۱/۱۷	-۰/۱۸	-۱/۲۷	۱/۷۳	۸
۰/۴۵	-۰/۳۳	-۰/۰۱	۵۹	۶۳/۲۳	۱/۸۳	۱/۰۳	-۰/۱۱	-۱/۰۳	۲/۵۳	۹

همان‌طور که نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد، تمام مقادیر ستون RMSEA.S_X2 کم‌تر از ۰/۰۵ هستند که حاکی از برازش گویه‌ها با مدل پاسخ مدرج بر اساس این شاخص است؛ پس می‌توان نتایج را تفسیر کرد. با این حال، بر اساس مقادیر معناداری آزمون کای‌دو در ستون p.S_X2 برخی از گویه‌ها مثل گویه ۷ با مدل برازش ندارند؛ درحالی‌که بر اساس شاخص RMSEA.S_X2 برازش در حد قابل قبول است. شاخص شیب گویه‌ها در ستون α نشان می‌دهد که قدرت تفکیک همه گویه‌ها به جز گویه ۷ (این گویه دارای فعل منفی بوده و در نتیجه به هنگام نمره‌گذاری معکوس می‌شود. شیب کم این گویه می‌تواند به دلیل عدم دقت افراد به هنگام پاسخ‌دهی باشد) مطلوب است و در نتیجه دارای آگاهی هستند. ستون‌های b1 تا b4 مقادیر آستانه گزینه‌های هر گویه را نشان می‌دهند. با توجه به پیوستار توانایی و آستانه گویه‌ها که معمولاً در بازه ۳- و ۳+ قرار دارد (هر چه از ۳- به سمت ۳+ حرکت کنیم، اگر افراد مدنظر باشند، میزان خصیصه آن‌ها در صفت اندازه‌گیری شده به‌وسیله آزمون بیشتر شده و اگر گویه‌ها مدنظر باشند، احتمال انتخاب گزینه‌های دارای نمره بالاتر افزایش می‌یابد). بر این اساس، نتایج نشان می‌دهند که مطابق انتظار گزینه اول هر گویه (گزینه دارای نمره یک) را افراد دارای خصیصه کم‌تر و گزینه آخر هر گویه (گزینه دارای نمره ۵) را افراد دارای خصیصه بیش‌تر انتخاب می‌کنند. به افزایش مقادیر آستانه در ستون‌های b1 تا b4 توجه شود. بر اساس این مقادیر می‌توان گفت این ابزار در جامعه حاضر، افراد دارای فاینینگ متوسط و نسبتاً بالا را خوب اندازه‌گیری می‌کند (به تابع آگاهی آزمون در ادامه توجه شود). بر اساس شاخص دشواری کلی گویه^۲ که در واقع میزان دشواری گویه‌ها را حتی در گویه‌های طیف لیکرت نشان می‌دهد، می‌توان گفت گویه ۴ ساده‌ترین و گویه ۱ دشوارترین گویه بوده است (چالمرز^۳، ۲۰۱۲).

1. Graded response model

2. Generalized item difficulty (GID)

3. Chalmers

شکل ۳. نمودار آگاهی مقیاس فابینگ شریک

همان طور که شکل ۳ نشان می‌دهد، گویه‌ها تقریباً افراد با میزان خصیصه ۱- تا ۲+ را خوب اندازه‌گیری می‌کنند. بیشترین میزان آگاهی تقریباً برابر ۱۲ است.

۳-۴. تحلیل‌های تأییدی

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل تک‌عاملی برای کل نمونه، زنان و مردان

SRMR	RMSEA[CI90%]	CFI	TLI	GFI	NFI	df	χ^2	نمونه
۰/۰۳۰	۰/۰۶۳[۰/۰۵۰- ۰/۰۷۷]	۰/۹۷۲	۰/۹۶۳	۰/۹۶۶	۰/۹۶۳	۲۷	۱۰۰/۳۰۹	کل
۰/۰۳۳	۰/۰۷۰[۰/۰۵۲- ۰/۰۸۷]	۰/۹۶۹	۰/۹۵۹	۰/۹۵۶	۰/۹۵۴	۲۷	۸۰/۷۹۷	زن
۰/۰۴۴	۰/۰۶۳[۰/۰۳۲- ۰/۰۹۱]	۰/۹۶۳	۰/۹۵۱	۰/۹۵۰	۰/۹۲۲	۲۷	۴۸/۲۲۳	مرد

با توجه به طیف پاسخ‌دهی ۵ درجه‌ای این مقیاس، برای تحلیل عاملی تأییدی از روش برآورد بیشینه درست‌نمایی مقاوم^۱ استفاده شد. با توجه به تک‌بعدی بودن مقیاس، برازش مدل تک‌عاملی به کمک تحلیل عاملی تأییدی، مطلوب بودن نتایج را نشان می‌دهد که حاکی از روایی سازه مناسب ابزار در جامعه موردنظر است. در زیر گروه‌ها نیز برازش قابل قبول و مطلوب است (جدول ۵).

^۱ Maximum Likelihood Robust (MLR)

جدول ۶. آماره‌های آلفا، پایایی ترکیبی و شاخص AVE به تفکیک کل نمونه، زنان و مردان

AVE	پایایی ترکیبی	α	گروه
۰/۴۷۱	۰/۸۸۴	۰/۸۷۹	کل نمونه
۰/۴۹۶	۰/۸۹۲	۰/۸۸۶	زن
۰/۳۸۵	۰/۸۳۹	۰/۸۳۲	مرد

آماره آلفا در کل نمونه و گروه زنان تقریباً برابر ۰/۸۸ و در گروه مردان برابر ۰/۸۳ است. پایایی ترکیبی تقریباً برای کل نمونه ۰/۸۸ و در گروه زنان ۰/۸۹ و مردان ۰/۸۴ است. شاخص متوسط واریانس مستخرج^۱ تقریباً برای کل نمونه ۰/۴۷، برای زنان ۰/۵۰ و برای مردان ۰/۳۹ است (معمولاً مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۵ این شاخص قابل قبول هستند) که حاکی از پایین بودن روایی تشخیصی براساس این شاخص در سطح سازه است (جدول ۶). بر اساس شاخص متوسط واریانس مستخرج در کل نمونه می‌توان گفت تقریباً ۴۷ درصد از واریانس توسط سازه مدنظر تبیین شده است. علاوه بر این، ریشه دوم متوسط واریانس مستخرج در کل نمونه برابر با ۰/۶۹ است که از همبستگی این سازه با سایر سازه‌های مطالعه‌شده در جدول ۹ بزرگ‌تر است. براین اساس، می‌توان گفت روایی تشخیصی در سطح سازه گرچه پایین است، اما وجود دارد (وورهییز، بردی، کالانتون و رامیرز، ۲۰۱۶). این نتیجه در زیرگروه‌ها نیز تأیید شد.

برای بررسی تغییرناپذیری^۳ ساختار عاملی بر اساس جنسیت، چهار مدل به داده‌ها برازش داده شد که عبارت‌اند از: تغییرناپذیری شکلی^۴، متریک یا ضعیف^۵، اسکالر یا قوی^۶ و تغییرناپذیری دقیق^۷. در تغییرناپذیری شکلی یک ساختار عاملی به داده‌های گروه زنان و مردان برازش داده شده و هیچ محدودیتی در هیچ پارامتری اعمال نمی‌گردد. وجود برازش به معنی یکسان بودن ساختار عاملی در هر دو گروه است. در مدل متریک (یا ضعیف) بار عاملی گویه‌ها روی عامل‌ها در هر دو گروه مساوی در نظر گرفته می‌شوند. در مقایسه مدل متریک با مدل شکلی، عدم معناداری به معنی وجود تغییرناپذیری است؛ پس می‌توان گفت سازه در بین دو گروه معنی یکسانی دارد؛ یعنی معنای گویه‌ها برای هر دو گروه یکسان است و می‌توان واریانس-کوواریانس نمره‌های مشاهده‌شده در بین دو گروه را مقایسه کرد. در مدل اسکالر علاوه بر شیب گویه‌ها، عرض از مبدأ^۸ گویه‌ها نیز در بین دو گروه یکسان در نظر گرفته می‌شود. در مقایسه این مدل با مدل متریک، عدم معناداری امکان مقایسه میانگین دو گروه در متغیر پنهان را فراهم می‌سازد. در مدل دقیق، واریانس مانده‌های سؤال در بین دو گروه یکسان در نظر گرفته می‌شود. در مقایسه این مدل با مدل اسکالر، عدم معناداری امکان مقایسه دو گروه در نمره کل مبتنی بر مجموع نمره‌های مشاهده‌شده گویه‌ها را ممکن می‌سازد و می‌توان گفت پایایی گویه‌ها در بین دو گروه یکسان است.

1. Average Variance Extracted (AVE)

2. Voorhees, Brady, Calantone & Ramirez

3. Invariance

4. Configural

5. Metric/Weak

6. Scalar/Strong

7. Strict

8. Intercept

جدول ۷. شاخص‌های برازش مدل‌های مختلف برای بررسی تغییرناپذیری

BIC	AIC	Δ TLI	Δ CFI	P	Δ df	$\Delta\chi^2_{Standard}$	$\chi^2_{Standard}$	RMSEA	SRMR	TLI	CFI	P	df	χ^2_{Robust}	مدل
۱۷۹۹۷	۱۷۷۴۹	-	-	-	-	-	۱۵۲/۰۴	۰/۰۶۷	۰/۰۳۳	۰/۹۵۷	۰/۹۶۸	۰/۰۰۰۱	۵۴	۱۲۸/۶۸۵	شکلی
۱۷۹۵۹	۱۷۷۴۸	-۰/۰۰۳	۰/۰۰۳	۰/۱۰۸	۸	۱۳/۱۱۳	۱۶۶/۶۸	۰/۰۶۵	۰/۰۴۴	۰/۹۶۰	۰/۹۶۵	۰/۰۰۰۱	۶۲	۱۴۲/۰۸۵	متریک
۱۷۹۳۷	۱۷۷۶۳	۰/۰۰۴	۰/۰۰۴	۰/۰۰۰۱۹	۸	۳۰/۲۹۴	۱۹۷/۲۱	۰/۰۶۸	۰/۰۴۹	۰/۹۵۶	۰/۹۵۷	۰/۰۰۰۱	۷۰	۱۷۰/۸۶۱	اسکالر ۱
۱۷۹۲۸	۱۷۷۴۹	-۰/۰۰۱	-۰/۰۰۲	۰/۰۳۲۹۵	۷	۱۵/۲۴۸	۱۸۲/۰۰	۰/۰۶۷	۰/۰۴۸	۰/۹۵۷	۰/۹۵۹	۰/۰۰۰۱	۶۹	۱۶۴/۸۸۳	اسکالر ۲*
۱۷۸۸۲	۱۷۷۴۵	-۰/۰۰۷	-۰/۰۰۳	۰/۲۴۳۷	۹	۱۱/۴۸۹	۱۹۵/۲۶	۰/۰۶۱	۰/۰۴۸	۰/۹۶۴	۰/۹۶۱	۰/۰۰۰۱	۷۸	۱۶۸/۹۳۸	دقیق

*به دلیل معناداری آزمون کای دو در مقایسه اسکالر ۱ با مدل متریک، از طریق شاخص‌های اصلاح مشخص شد که عرض از مبدأ گویه ۸ دارای بیش‌ترین کای دو است؛ پس در اسکالر ۲ عرض از مبدأ گویه ۸ از حالت تساوی بین دو گروه خارج شده و عدم معناداری به دست آمد.

همان‌طور که نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد، به جز عرض از مبدأ گویه ۸ که در بین دو گروه تفاوت ناچیزی دارد که از نظر آماری معنادار است، سایر اشکال تغییرناپذیری ۹ گویه در بین دو گروه برقرار است که نشان می‌دهد تفسیر سازه و پایایی ابزار در بین دو گروه یکسان است و مقایسه‌پذیری نمرات مشاهده‌شده و میانگین پنهان دو گروه امکان‌پذیر است.

جدول ۸. بارهای عاملی و عرض از مبدأ گویه‌ها در کل نمونه و به تفکیک زنان و مردان

گویه	کل نمونه*	عرض از مبدأ	زنان*	عرض از مبدأ	مردان*	عرض از مبدأ
۱	۰/۶۵۴	۱/۷۵۹	۰/۷۰۵	۱/۷۵۱	۰/۵۲۲	۱/۸۵۵
۲	۰/۷۲۷	۱/۸۶۱	۰/۷۶۱	۱/۸۴۹	۰/۶۱۳	۱/۹۱۵
۳	۰/۷۹۱	۱/۸۹۵	۰/۸۰۶	۱/۸۲۹	۰/۷۵۰	۲/۱۰۰
۴	۰/۵۷۶	۲/۸۳۷	۰/۵۵۰	۳/۰۱۰	۰/۵۷۸	۲/۶۳۶
۵	۰/۸۰۵	۱/۹۴۱	۰/۷۹۹	۱/۹۱۱	۰/۷۸۱	۲/۱۱۱
۶	۰/۷۸۱	۲/۲۴۰	۰/۷۷۰	۲/۲۰۰	۰/۷۷۴	۲/۴۳۶
۷	۰/۳۰۳	۲/۳۰۹	۰/۲۹۵	۲/۳۹۶	۰/۱۸۱	۲/۲۳۴
۸	۰/۶۴۱	۲/۳۶۰	۰/۶۵۹	۲/۴۶۹	۰/۶۱۷	۲/۲۳۶
۹	۰/۷۷۰	۲/۲۸۰	۰/۸۰۱	۲/۲۴۴	۰/۶۶۲	۲/۴۹۶

*P<۰/۰۰۱

در جدول ۸، بار عاملی گویه‌ها در کل نمونه و گروه مردان و زنان ارائه شده است. به علاوه، مقادیر عرض از مبدأ که در واقع میانگین هر گویه است، هم در کل نمونه و هم به تفکیک زن و مرد گزارش شده است. مقادیر نزدیک این آماره‌ها تأییدی بر تغییرناپذیری پارامترها در دو گروه است (لازم به ذکر است که بار عاملی و مقادیر عرض از مبدأ بر اساس استاندارد بودن تمام متغیرها گزارش شده است). بر اساس جدول ۸، بار عاملی همه گویه‌ها معنادار هستند ($P < 0.001$).

جدول ۹. ضریب همبستگی متغیر فابینگ شریک با دیگر متغیرهای مطالعه شده

متغیر	حداقل	حداکثر	کجی	کشیدگی	میانگین	انحراف معیار	r
فابینگ شریک	۹	۴۵	۰/۵۴	-۰/۱۵	۲۲/۸۷	۷/۵۴	-
ذهن آگاهی	۵	۳۰	-۰/۱۳	-۱/۱۵	۱۷/۷۴	۶/۷۲	۰/۰۳۰
پاسخگویی ادراک شده	۸	۴۸	-۱/۰۳	۰/۶۰	۳۶/۶۲	۹/۷۷	-۰/۴۰۱**
عدم حساسیت ادراک شده	۸	۴۸	۰/۸۳	-۰/۱۷	۱۹/۰۶	۱۰/۶۴	۰/۴۲۷**
شکوفایی زوجی	۱۶	۱۱۲	-۰/۵۹	-۰/۳۵	۷۴/۴۱	۲۴/۵۶	-۰/۳۸۲**
حس شایستگی مفراط	۸	۴۰	۰/۱۹	-۰/۶۲	۲۱/۷۱	۷/۳۶	۰/۴۳۱**
حس شایستگی محدود شده	۷	۳۵	۰/۵۴	۰/۲۴	۱۴/۲۸	۵/۱۸	-۰/۰۲۵
اهمیت دین در روابط زوجی	۱۳	۷۸	-۰/۸۹	۰/۲۱	۶۱/۳۷	۱۴/۵۱	-۰/۲۶۸**
آرامش درون	۹	۴۵	۰/۰۰۸	۰/۰۷	۳۱/۳۷	۴/۵۷	-۰/۲۳۴**
پاسخ‌های ادراک شده فعال-سازنده	۳	۲۱	-۰/۶۷۲	-۰/۲۲۸	۱۴/۷۱	۴/۵۳	-۰/۳۶۷**
پاسخ‌های ادراک شده منفعل-سازنده	۳	۲۱	۱/۰۵۸	۱/۳۰۲	۸/۶۰	۳/۹۸	۰/۲۵۲**
پاسخ‌های ادراک شده فعال-مخرب	۳	۲۱	۰/۰۴۹	-۰/۷۵۳	۱۲/۷۳	۴/۶۷	-۰/۰۹۵
پاسخ‌های ادراک شده منفعل-مخرب	۳	۲۱	-۰/۷۹۲	-۰/۳۲۷	۱۵/۳۳	۵/۱۲	۰/۲۸۷**

بر اساس نتایج جدول ۹، میانگین و انحراف معیار متغیر فابینگ شریک به ترتیب ۲۲/۸۷ و ۷/۵۴ بود. بین متغیر فابینگ شریک با متغیرهای پاسخگویی ادراک شده، شکوفایی زوجی، اهمیت دین در روابط زوجی، آرامش درون و پاسخ‌های ادراک شده فعال-سازنده به ترتیب با ضریب همبستگی (۰/۴۰۱، -۰/۳۸۲، -۰/۲۶۸، -۰/۲۳۴ و -۰/۳۶۷) رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P < 0.01$). بین متغیر فابینگ شریک با متغیرهای عدم حساسیت ادراک شده، حس شایستگی مفراط و پاسخ‌های ادراک شده منفعل-سازنده و منفعل-مخرب به ترتیب با ضریب همبستگی (۰/۴۲۷، ۰/۴۳۱، ۰/۲۵۲ و ۰/۲۸۷) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0.01$). رابطه بین فابینگ شریک با ذهن آگاهی، حس شایستگی محدود شده و پاسخ‌های ادراک شده فعال-مخرب غیرمعنادار است. بر اساس نتایج جدول ۹، مقیاس فابینگ شریک از روایی همگرا و واگرایی مطلوبی برخوردار است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین روایی و پایایی مقیاس فابینگ شریک (رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶) در جامعه ایران بود. ابتدا نحوه ساخت و اعتباریابی مقیاس در مطالعه رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) بررسی خواهد شد، سپس یافته‌های مطالعه حاضر بررسی و تبیین خواهند شد و در نهایت پیشنهادات ارائه خواهند شد.

گوشی‌های همراه در اصل به‌عنوان یک ابزار ارتباطی طراحی شده‌اند که ممکن است در واقعیت به‌جای اینکه روابط رضایت‌بخش در بین شریکان رمانتیک را تقویت کنند، مانع آن شوند. از این جهت، نهاد ازدواج (و روابط رمانتیک به‌صورت کلی) در معرض خطر است. تقریباً چهل الی پنجاه درصد از ازدواج‌ها با طلاق به پایان می‌رسند؛ در حالی که بسیاری از وصلت‌های سالم نیز به‌طور ضعیف عمل می‌کنند و به‌واسطه سطوح پایین رضایت از رابطه از جانب یکی از شریکان یا هر دوی آن‌ها توصیف می‌شوند. با در نظر گرفتن اینکه رضایت زناشویی یک مفهوم کلیدی هم برای به‌زیستی فرد و هم خانواده است، انجام پژوهش‌های جهت بررسی این نکته که چگونه استفاده از تکنولوژی روابط ما را تحت تأثیر قرار می‌دهد، ضروری است (آلستروم، لوندبرگ، زابریسکی، اگت و لیندزی^۱، ۲۰۱۲). با توجه به استفاده فزاینده از گوشی‌های همراه به‌صورت کلی، ضرورت دارد که مقیاس‌های اندازه‌گیری در دسترس اثبات کنند که چگونه چنین استفاده‌ای از گوشی‌های همراه، رضایت از رابطه را در بین شریکان رمانتیک نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

مزایای مقیاس فابینگ شریک حاضر شامل این موارد است: مقیاسی کوتاه و سنجشی معتبر از فابینگ شریک است. همچنین مقیاسی است که حواس‌پرتی مختص به یک تکنولوژی - گوشی همراه - را اندازه‌گیری می‌کند. بسیاری از مقیاس‌های فعلی، تأثیر استفاده از مجموعه گسترده از تکنولوژی‌ها بر روی روابط را بررسی کرده‌اند (مک‌دنیل و کوین، ۲۰۱۶). با در نظر گرفتن تفاوت‌های بین این تکنولوژی‌ها (مثلاً تلویزیون منفعل است؛ درحالی‌که گوشی‌های همراه دارای تأثیر متقابل و مزاحم‌تر هستند)، ممکن است هر رابطه معنادار بین متغیرهای مورد مطالعه، به‌وسیله چنین تفاوت‌های پوشانده شوند.

رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) در ابتدای مطالعه‌شان یک بانک سؤال^۲ ۱۰۰ گویه‌ای جهت سنجش فابینگ شریک ایجاد کردند. این پژوهشگران این گویه‌ها را هم از پیشینه علمی و هم از منابع مطبوعاتی رایج همانند روزنامه‌ها، مجلات و وبسایت‌ها جمع‌آوری کردند. علاوه بر این، بعد از ارائه کردن تعریف فابینگ و بحث در مورد مفهوم آن، از دانشجویان رشته بازاریابی^۳ خواستند تا هر کدام حداقل ۵ گویه در مورد فابینگ طراحی کنند. بعداً پژوهشگران مذکور گویه‌های طراحی‌شده توسط دانشجویان را هر کجا که لازم بود، بازنویسی کردند تا رفتار فابینگ ادراک‌شده فرد از جانب شریکش را منعکس کنند و هر گویه‌ای را که احساس کردند مفهوم پدیده فابینگ شریک را تداعی نمی‌کند یا با گویه‌های دیگری که برای ورود به پیش‌آزمون انتخاب شده بودند، حشو داشتند، حذف کردند. فرایند بالا منجر به گنجاندن ۱۹ گویه در پیش‌آزمون مطالعه مذکور شد. از پاسخ‌دهندگان خواستند تا مشخص کنند که شریکشان هر چند وقت یک‌بار در هر کدام از این ۱۹ رفتاری که به استفاده از گوشی همراه مرتبط است، درگیر می‌شود. سپس جهت ساخت مقیاس فابینگ شریک بر اساس بارهای عاملی استخراج‌شده، تحلیل عاملی اکتشافی را اجرا کردند. آن‌ها گویه‌های را که بر روی بیش‌تر از یک عامل بار داشتند و همچنین گویه‌های با بار عاملی کم‌تر از ۰/۶۰ را حذف کردند. این فرایند مقیاس فابینگ شریک را از ۱۹ گویه به ۹ گویه کاهش داد. در نتیجه، یک مقیاس منطبق با فرضیه ساختار تک‌عاملی به دست آمد.

سپس پژوهشگران جهت آزمودن روایی تشخیصی این مقیاس، مجموعه‌ای از تحلیل‌های عاملی تأییدی را بر روی آن اجرا کردند که نتایج نشان داد مدل‌ها به‌خوبی با داده‌ها برازش داشتند. شواهد مربوط به روایی همگرا در هریک از تحلیل‌های عاملی تأییدی نیز

1. Ahlstrom, Lundberg, Zabriskie, Eggett & Lindsay

2. Item pool

3. Marketing research

به اثبات رسید؛ طوری که تمام گویه‌ها به‌طور کامل و معنادار بر روی عامل‌های مربوط به خود بار داشتند و متوسط واریانس مستخرج برای هر متغیر پنهان بیشتر از $0/50$ بود. (فورنل و لارکر^۱، ۱۹۸۱). برای تأیید شواهد مربوط به روایی تشخیصی این مقیاس بر اساس پیشنهاد فورنل و لارکر (۱۹۸۱)، شاخص متوسط واریانس مستخرج برای هر عامل پنهان از مجذور همبستگی بین عامل‌های مربوطه بیش‌تر شد. نمرات فایبینگ شریک با میانگین $2/64$ و انحراف معیار $0/68$ ، کل مقیاس را با دامنه نمره ۱ تا ۵ (=نمره بالا) تحت پوشش قرار داد. بنابراین مقیاس رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) قادر بود تا شدت واریانسی که افراد احساس می‌کنند که شریکانشان آن‌ها را مورد فایبینگ قرار داده است، ثبت کند. در نتیجه به پژوهشگران اجازه می‌داد تا تفاوت‌ها را در کل سطوح فایبینگ شریک بیازمایند.

برخلاف نمرات فایبینگ شریک که به‌طور نرمال در اطراف نقطه مرکزی مقیاس توزیع شده بودند، توزیع نمرات دیگر مقیاس‌های (مشابه مقیاس فایبینگ شریک) به کار رفته در مطالعه رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) یا به سمت انتهای پایین‌تر مقیاس کجی داشتند، همانند نمرات اعتیاد به تلفن همراه؛ یا به سمت انتهای بالای مقیاس‌شان کجی داشتند، همانند نگرش نسبت به گوشی همراه و درگیری شریک با گوشی همراه. این یافته آن‌ها از این مفهوم حمایت کرد که ممکن است فردی که از گوشی همراه بیزار است، احساس کند که انگار شریکش به گوشی همراهش اعتیاد دارد و/یا احساس کند که شریکش کاملاً با گوشی همراهش درگیر است؛ بدون آنکه لزوماً احساس کند توسط شریک ارتباطی‌اش مورد فایبینگ قرار گرفته است (راسل، نورمن و هکلر^۲، ۲۰۰۴). مطالعه رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) نشان داد که مقیاس فایبینگ شریک می‌تواند به‌طور معناداری درک ما از کاربرد گوشی‌های همراه و تأثیرشان بر روی روابط بین‌فردی را افزایش دهد. آن‌ها از طریق اثبات کردن روایی تشخیصی سازه موردنظر نشان دادند که مقیاس فایبینگ شریک به لحاظ مفهومی و تجربی از دیگر مقیاس‌های مشابه این حوزه همانند نگرش نسبت به گوشی‌های همراه، درگیری شریک با گوشی همراه، تعارض ناشی از گوشی همراه و اعتیاد به گوشی همراه متفاوت است. رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) بیان کردند که پژوهش‌های آتی از اعتباریابی تکمیلی برای مقیاس تازه ساخته‌شده فایبینگ شریک منتفع خواهند شد.

همان‌طور که اشاره شد رابرتز و دیوید (۲۰۱۶) ساختار عاملی مقیاس فایبینگ شریک را تک‌بعدی معرفی کردند. در مطالعه حاضر، جهت بررسی قابلیت تکرارپذیری^۳ ساختار عاملی مطالعه اصلی، از تحلیل موازی، آزمون کمینه متوسط تفکیکی و تحلیل شبکه اکتشافی استفاده شد. نتایج هر سه روش نشان داد که ساختار تک‌عاملی همانند مطالعه اصلی در این پژوهش نیز تکرار شد. مقادیر ویژه تک عامل هم در داده‌های واقعی، هم در داده‌های شبیه‌سازی‌شده و هم داده‌های مبتنی بر نمونه‌گیری، گواه بر تک‌بعدی بودن مقیاس بود. علاوه بر این، برون‌دادهای تحلیل شبکه اکتشافی نیز با نتایج تحلیل موازی و آزمون کمینه متوسط تفکیکی مطابقت داشت. ثبات ساختار عاملی مستخرج از تحلیل شبکه اکتشافی از طریق تحلیل بوت‌استرپ نیز تصدیق شد. تحلیل گویه‌ها بر اساس نظریه سؤال - پاسخ با استفاده از مدل پاسخ مدرج نشان داد مقادیر معناداری تمام گویه‌ها در ستون $RMSEA.S\_X2$ با مدل برازش داشتند؛ هرچند بر اساس آزمون کای‌دو در ستون $p.S\_X2$ فقط مقدار معناداری گویه ۷ با مدل برازش نداشت. هم‌چنین شاخص شیب گویه‌ها در ستون α نشان داد که تمامی گویه‌ها به‌جز گویه ۷ از قدرت تمیز بالای برخوردار بودند و در نتیجه دارای آگاهی بودند. از آنجاکه گویه ۷ دارای فعل منفی بوده و در هنگام نمره‌گذاری به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود، می‌توان استنتاج کرد که شیب کم و عدم برازش این گویه با مدل پاسخ مدرج در ستون $p.S\_X2$ ممکن است به دلیل عدم دقت افراد به هنگام پاسخ‌دهی بوده باشد. این یافته گویای این نکته است که مدل در سطح گویه عملکرد افراد و کارایی گویه‌ها را خوب پیش‌بینی کرده است؛ این یعنی نتایج قابل اطمینان است.

1. Fornell & Larcker

2. Russell, Norman & Heckler

3. Replicability

با توجه به پیوستار توانایی و آستانه گویه‌ها که در دامنه ۳- و ۳+ قرار داشت، می‌توان استنباط کرد که برحسب انتظار، طیف اول گویه‌های مقیاس را افرادی انتخاب کردند که فابینگ کم‌تری را از جانب شریکشان ادراک کردند و طیف آخر گویه‌های مقیاس را افرادی انتخاب کردند که فابینگ بیش‌تری را از جانب شریکشان ادراک کردند؛ یافته‌ای که کاملاً با پیشینه نظری و چارچوب این مقیاس همخوان بود. تحلیل عاملی تأییدی نیز تک‌بعدی بودن این مقیاس را اثبات کرد که نشان از روایی سازه مقیاس دارد. تمام شاخص‌های برازش هم در کل نمونه و هم در زیرگروه‌ها به تفکیک جنسیت، مطلوب بودند. نتایج مربوط به آلفای کرانباخ و پایایی ترکیبی هم در کل نمونه و هم در زیرگروه‌ها مطلوب بودند که حکایت از همسانی درونی این مقیاس دارد. بعد از بررسی پایایی در صورت حذف گویه، فقط با حذف گویه ۷ بود که پایایی کل مقیاس افزایش یافت. همان‌طور که اشاره شد، فعل این گویه منفی است و به‌طور معکوس نمره‌گذاری می‌شود و احتمال دارد علت پایایی ضعیف این گویه، فهم ناقص شرکت‌کننده‌ها از مفهوم این گویه باشد. روی هم رفته، این به این معنا است که این مقیاس در شرایط مشابه از قابلیت اندازه‌گیری باثبات برخوردار است. نتایج مربوط به شاخص میانگین واریانس مستخرج هم در کل نمونه و هم در زیرگروه‌ها پایین بود که این به دلیل ضعیف بودن رابطه برخی از گویه‌ها مثل گویه ۷ با سازه مربوطه است. ریشه دوم متوسط واریانس مستخرج در کل نمونه بزرگ‌تر از همبستگی این سازه با دیگر سازه‌های مطالعه‌شده در این پژوهش بود که نشان داد روایی تشخیصی هرچند به‌صورت ضعیف در سطح سازه برقرار بود (وورهیز و همکاران، ۲۰۱۶). یعنی متغیر موردنظر مفهومی متفاوت از آنچه که دیگر سازه‌های مورد مطالعه در این پژوهش می‌سنجند را اندازه‌گیری می‌کند.

نتایج مربوط به تغییرناپذیری مقیاس بر اساس جنسیت در چهار مدل مجزا در هر ۹ گویه برازش مطلوب داشتند که حاکی از برقراری تغییرناپذیری در سطح سازه است که دلالت بر این دارد که معنای گویه‌ها برای هر دو زیرگروه مردان و زنان یکسان بوده است که حاکی از کاربردپذیر بودن این مقیاس در هر دو گروه مردان و زنان است. نتایج نشان داد که بار عاملی تمامی گویه‌ها به غیر از گویه ۷ هم در کل نمونه و هم در زیرگروه‌ها معنادار بودند. یعنی به‌غیر از گویه ۷، باقی گویه‌ها در تبیین واریانس مقیاس فابینگ شریک نقش تعیین‌کننده داشته‌اند. بارعاملی ضعیف گویه ۷ می‌تواند به علت دشواری تطبیق بین مفهوم گویه و طیف‌های پاسخ‌دهی آن توسط مشارکت‌کننده‌ها بوده باشد.

با توجه به روابط معنادار متغیر فابینگ شریک با اکثر متغیرهای مطالعه‌شده در پژوهش حاضر، می‌توان گفت روایی همگرا و واگرایی این مقیاس مطلوب است. روابط بین فابینگ شریک و پاسخگویی ادراک‌شده، شکوفایی زوجی، اهمیت دین در روابط زوجی، آرامش درون و پاسخ‌های ادراک‌شده فعال-سازنده منفی و معنادار بود. یعنی هرچقدر فرد رفتار فابینگ بیش‌تری را از جانب همسرش احساس کند، پاسخگویی کم‌تری را از جانب او ادراک خواهد کرد و در نتیجه شکوفایی زوجی کم‌تری را تجربه خواهد کرد. کم‌رنگ بودن اهمیت دین در روابط زوجی نیز می‌تواند منجر به ادراک بیش‌تر رفتار فابینگ شریک شود. ادراک فابینگ شریک آرامش درون را نیز در فرد تضعیف خواهد کرد و درنهایت فابینگ شریک منجر به این می‌شود که فرد پاسخ‌های همسرش را در قبال به اشتراک‌گذاری رویدادهای مثبتی که برایش اتفاق افتاده، به‌صورت فعال-سازنده ادراک نکند. روابط بین فابینگ شریک و عدم حساسیت ادراک‌شده، حس شایستگی مفراط، پاسخ‌های ادراک‌شده منفعل-سازنده و منفعل-مخرب مثبت و معنادار بودند. یعنی هرچقدر فرد فابینگ شریک بیش‌تری را احساس کند، به همان اندازه عدم حساسیت بیش‌تری را از جانب همسرش نسبت به دیدگاه‌ها و نیازهایش ادراک خواهد کرد. حس شایستگی دربرگیرنده دو بعد مفراط و محدودشده است. هرچقدر حس شایستگی فرد مفراط یا محدودشده باشد (یعنی حس شایستگی ناسازگارانه) فابینگ شریک بیش‌تری را ادراک خواهد کرد. قابل ذکر است برای اینکه فرد رفتار فابینگ شریک را به‌صورت ناسازگارانه ادراک نکند، باید دامنه متوسطی از حس شایستگی ارتباطی را داشته باشد. علاوه بر این، هرچقدر فرد رفتار فابینگ بیش‌تری را از جانب شریکش ادراک کند، به همان اندازه پاسخ‌های او نسبت به رویدادهای مثبتی را که برایش اتفاق افتاده را به‌صورت منفعل-سازنده و

منفعل-مخرب ادراک خواهد کرد. بنابراین، با توجه به نتایج مطالعه حاضر می‌توان گفت مقیاس فابینگ شریک یک ابزار معتبر و پایا جهت سنجش این سازه در بین نمونه‌های ایرانی است.

با توجه به این که شاخص‌های آماری مربوط به گویه ۷ مقیاس فابینگ شریک همانند برازش با مدل پاسخ مدرج، شیب و قدرت تمیز، بار عاملی و پایایی مطلوب نبودند؛ پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی به بررسی هر چه بیش‌تر این گویه در نمونه‌های مختلف با زمینه‌های فرهنگی و جمعیت‌شناختی متفاوت بپردازند. روایی تشخیصی این مقیاس در مطالعه حاضر بر اساس شاخص متوسط واریانس مستخرج تا حدودی ضعیف بود. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی این مسئله را نیز مورد بازبینی قرار دهند. علاوه بر این، پیشنهاد می‌شود تغییرناپذیری مقیاس فابینگ شریک در پژوهش‌های آتی با حجم نمونه بیشتر مورد مطالعه قرار بگیرد.

۵. ملاحظات اخلاقی

به‌منظور رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش حاضر، به معلمان شرکت‌کننده در پژوهش حاضر اطمینان داده شد که اطلاعات مرتبط با آن‌ها به‌صورت محرمانه باقی خواهد ماند و نتایج به‌صورت گروهی بررسی خواهد شد و هر زمان که بخواهند می‌توانند از تکمیل کردن مقیاس‌ها انصراف دهند. جهت پی‌بردن به تمایل و رضایت آگاهانه مشارکت‌کنندگان در این پژوهش، پژوهشگران فرم رضایت آگاهانه را همراه با مقیاس‌ها در اختیار مشارکت‌کنندگان قرار دادند.

۶. تقدیر و تشکر و حمایت مالی

پژوهشگران مطالعه حاضر از تمامی معلمان مشارکت‌کننده در پژوهش حاضر صمیمانه سپاسگزار هستند. هم‌چنین از اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان علی‌الخصوص معاونت پژوهش اداره مذکور که مقدمات و مجوزهای لازم را جهت اجرای این مطالعه فراهم کردند، قدردانی و تشکر می‌شود.

۷. تعارض منافع

هیچ تعارض منافی بین نویسندگان پژوهش حاضر وجود ندارد.

References

- Ahlstrom, M., Lundberg, N. R., Zabriskie, R., Eggett, D., & Lindsay, G. B. (2012). Me, my spouse, and my avatar: The relationship between marital satisfaction and playing massively multiplayer online role-playing games (MMORPGs). *Journal of Leisure Research*, 44(1), 1-22. <https://doi.org/10.1080/00222216.2012.11950252>
- Beukeboom, C. J., & Pollmann, M. (2021). Partner phubbing: Why using your phone during interactions with your partner can be detrimental for your relationship. *Computers in Human Behavior*, 124, 106932. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106932>
- Bröning, S., & Wartberg, L. (2022). Attached to your smartphone? A dyadic perspective on perceived partner phubbing and attachment in long-term couple relationships. *Computers in Human Behavior*, 126, 106996. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106996>
- Capilla Garrido, E., Issa, T., Gutiérrez Esteban, P., & Cubo Delgado, S. (2021). A descriptive literature review of phubbing behaviors. *Heliyon*, 7(5), e07037. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e07037>
- Chalmers, R. P. (2012). mirt: A Multidimensional Item Response Theory Package for the R Environment. *Journal of Statistical Software*, 48(6), 1–29. <https://doi.org/10.18637/jss.v048.i06>
- Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. M. (2018). The effects of “phubbing” on social interaction. *Journal of Applied Social Psychology*, 48(6), 304–316. <https://doi.org/10.1111/jasp.12506>
- Çizmeçi, E. (2017). Disconnected, though satisfied: Phubbing behavior and relationship satisfaction. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 7(2), 364-375. <https://doi.org/10.7456/10702100/018>
- Crasta, D., Rogge, R. D., Maniaci, M. R., & Reis, H. T. (2021). Toward an optimized measure of perceived partner responsiveness: Development and validation of the perceived responsiveness and insensitivity scale. *Psychological Assessment*, 33(4), 338-355. <http://dx.doi.org/10.1037/pas0000986>
- Davey, S., Davey, A., Raghav, S. K., Singh, J. V., Singh, N., Blachnio, A., & Przepiórkaa, A. (2018). Predictors and consequences of "Phubbing" among adolescents and youth in India: An impact evaluation study. *Journal of family & community medicine*, 25(1), 35–42. https://doi.org/10.4103/jfcm.JFCM_71_17
- David, M. E., & Roberts, J. A. (2020). Developing and testing a scale designed to measure perceived phubbing. *International journal of environmental research and public health*, 17(21), 8152. 1-15. <https://doi.org/10.3390/ijerph17218152>
- Dilonardo, M. J (2018). Are You Guilty of Phubbing? Some People Just Can't Put Down Their Phones <https://www.mnn.com/lifestyle/arts-culture/stories/are-you-guilty-phubbing>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39–50. <https://doi.org/10.2307/3151312>

- Frackowiak, M., Hilpert, P., & Russell, P. S. (2022). Partner's perception of phubbing is more relevant than the behavior itself: A daily diary study. *Computers in Human Behavior*, 134, 107323. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107323>
- Gable, S. L., Impett, E. A., Reis, H. T., & Asher, E. R. (2004). What do you do when things go right? The intrapersonal and interpersonal benefits of sharing positive events. *Journal of Personality and Social Psychology*, 87(2), 228–245. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.87.2.228>
- Golino, H., & Christensen, A. P. (2022). EGAnet: Exploratory Graph Analysis – A framework for estimating the number of dimensions in multivariate data using network psychometrics. *R package version 0.9*, 5. [Link]
- Haigh, A. (2015). Stop phubbing. Online Article. Retrievable at <http://stopphubbing.com>.
- Halpern, D., & Katz, J. E. (2017). Texting's consequences for romantic relationships: A cross-lagged analysis highlights its risks. *Computers in Human Behavior*, 71, 386–394. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.01.051>
- Izanloo, Balal, Rezaee, Manouchehr, & Abbasi, Naser. (2023). Determining the psychometric properties and measurement invariance of the perceived responsiveness and insensitivity scale. *Educational Measurement*, (51)13, . [doi: 10.22054/jem.2023.70151.3401](https://doi.org/10.22054/jem.2023.70151.3401) (in Persian).
- Khodabakhsh, S., & Le Ong, Y. (2021). The impact of partner phubbing on marital quality among married couples in Malaysia: moderating effect of gender and age. *Aloma: revista de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport Blanquerna*, 39(1), 9-16. <https://doi.org/10.51698/aloma.2021.39.1.9-16>
- Kimmes, J. G., Jaurequi, M. E., May, R. W., Srivastava, S., & Fincham, F. D. (2018). Mindfulness in the context of romantic relationships: Initial development and validation of the Relationship Mindfulness Measure. *Journal of Marital and Family Therapy*, 44(4), 575-589. <https://doi.org/10.1111/jmft.12296>
- Liu, J., Wang, W., Hu, Q., Wang, P., Lei, L., & Jiang, S. (2021). The relationship between phubbing and the depression of primary and secondary school teachers: A moderated mediation model of rumination and job burnout. *Journal of Affective Disorders*, 295, 498-504. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.08.070>
- McDaniel, B. T., & Coyne, S. M. (2016). “Technoference”: The interference of technology in couple relationships and implications for women’s personal and relational well-being. *Psychology of Popular Media Culture*, 5(1), 85–98. <https://doi.org/10.1037/ppm0000065>
- McDaniel, B. T., & Wesselmann, E. (2021). “You phubbed me for that?” Reason given for phubbing and perceptions of interactional quality and exclusion. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 3(3), 413-422. <https://doi.org/10.1002/hbe2.255>
- McDaniel, B. T., Galovan, A. M., & Drouin, M. (2021). Daily technoference, technology use during couple leisure time, and relationship quality. *Media Psychology*, 24(5), 637-665. <https://doi.org/10.1080/15213269.2020.1783561>
- Moreau, Q., Galvan, L., Nazir, T. A., & Paulignan, Y. (2016). Dynamics of social interaction: Kinematic analysis of a joint action. *Frontiers in Psychology*, 7. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.02016>

- Musa, I, A, Gani, E, Abdulkareem, A., Aliyu, A., Khali, A. (2021) Phubbing: Towards a theory of Techno-Snubbing in the Context of Non-western Culture. [Link]
- Parmaksiz, İ. (2021). Relationships Between Phubbing and The Five Factor Personality Traits. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 29(4), 32-42. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.795620>
- R Core Team (2020). R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <http://www.R-project.org/index.html>
- Rezaee, Manouchehr, Izanloo, Balal, Abbasi, Naser, & Habibeh, Bashirnezhad Dastjerdi. (2023). Determining the psychometric properties and measurement invariance of the couple flourishing measure. *Psychological Research*. 24 (1), 188-223. <http://www.psychological-research.com/Article/44338> (in Persian).
- Ríos Ariza, J. M., Matas-Terrón, A., Rumiche Chávarry, R. D. P., & Chunga Chinguel, G. R. (2021). Scale for Measuring Phubbing in Peruvian University Students: Adaptation, Validation and Results of Its Application. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 10(2), 175-189. <https://doi.org/10.7821/naer.2021.7.606>
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in human behavior*, 54, 134-141. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.07.058>
- Rosseel, Y. (2012). Lavaan: An R package for structural equation modeling and more. *Journal of statistical software*, 48(2), 1-36. <https://doi.org/10.18637/jss.v048.i02>
- Russell, C. A., Norman, A. T., & Heckler, S. E. (2004). The consumption of television programming: development and validation of the connectedness scale. *Journal of Consumer Research*, 31(1), 150-161.
- Sanri, Ç., Halford, W. K., Rogge, R. D., & von Hippel, W. (2021). The couple flourishing measure. *Family process*, 60(2), 457-476. <https://doi.org/10.1111/famp.12632>
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2015). *A beginner's guide to structural equation modeling*. psychology press. <https://doi.org/10.4324/9781315749105>
- Skellern, S. K., Sanri, C., Iqbal, S., Ayub, N., Jarukasemthawee, S., Pisitsungkagarn, K., & Halford, W. K. (2022). Assessment of the Perceived Importance of Religion in Couple Relationships in Christians, Muslims, Buddhists, and the Nonreligious. *Family process*, 61(1), 326-341. [10.1111/famp.12669](https://doi.org/10.1111/famp.12669)
- Sun, J., & Samp, J. A. (2022). 'Phubbing is happening to you': examining predictors and effects of phubbing behaviour in friendships. *Behaviour & Information Technology*, 41(12), 2691-2704. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2021.1943711>
- Tolmacz R, Lev-Ari L and Bachner-Melman R (2021) Refining the Assessment of Entitlement in Romantic Relationships: The Sense of Relational Entitlement Scale—Revised (SRE-R). *Front. Psychol.* 12:744618. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.744618>
- Vanden Abeele, M., Mariek, M.P. (2021). Digital wellbeing as a dynamic construct. *Communication Theory*, 31(4), 932-955. <https://doi.org/10.1093/ct/qtaa024>

- Vanden Abeele, M. M. P. (2020). The social consequences of phubbing: A framework and a research agenda. In R. Ling, L. Fortunati, G. Goggin, S. S. Lim, & Y. Li (Eds.), *The oxford handbook of mobile communication and society* (pp. 157–174). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190864385.013.11>.
- Vanden Abeele, M. M. P., & Postma-Nilsenova, M. (2018). More than just gaze: An experimental vignette study examining how phone-gazing and newspaper-gazing and phubbing-while-speaking and phubbing-while-listening compare in their effect on affiliation. *Communication Research Reports*, 35(4), 303–313. <https://doi.org/10.1080/08824096.2018.1492911>
- Voorhees, C. M., Brady, M. K., Calantone, R., & Ramirez, E. (2016). Discriminant validity testing in marketing: an analysis, causes for concern, and proposed remedies. *Journal of the academy of marketing science*, 44(1), 119-134. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s11747-015-0455-4>
- Wang, X., Xie, X., Wang, Y., Wang, P., & Lei, L. (2017). Partner phubbing and depression among married Chinese adults: The roles of relationship satisfaction and relationship length. *Personality and Individual Differences*, 110, 12-17. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.01.014>
- Wang, X., Zhao, F., & Lei, L. (2021). Partner phubbing and relationship satisfaction: Self-esteem and marital status as moderators. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 40(7), 3365–3375. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00275-0>
- Whitton, S. W., & Kuryluk, A. D. (2012). Relationship satisfaction and depressive symptoms in emerging adults: cross-sectional associations and moderating effects of relationship characteristics. *Journal of Family Psychology*, 26(2), 226. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0027267>
- Xi, J., & Lee, M. T. (2021). Inner peace as a contribution to human flourishing: A new scale developed from ancient wisdom. In M. T. Lee, L. D. Kubzansky, & T. J. VanderWeele (Eds.), *Measuring well-being: Interdisciplinary perspectives from the social sciences and the humanities* (pp. 435–481). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780197512531.003.0016>

مقیاس فابینگ شریک (Partner Phubbing Scale)

ردیف	گویه	هرگز	گاهی اوقات	همیشه
۱	در هنگام صرف غذا با همسر، او دست از غذا می‌کشد و موبایلش را چک می‌کند.			
۲	زمانی که من و همسر با هم هستیم، او موبایلش را در جایی قرار می‌دهد که بتواند آن را ببیند.			
۳	زمانی که همسر با من است، موبایلش را در دستش نگه می‌دارد.			
۴	زمانی که موبایل همسر زنگ می‌خورد یا صدا می‌دهد، او آن را از جیبش درآورده و پاسخ می‌دهد؛ حتی اگر گرم گفتگو باشیم.			
۵	زمانی که همسر با من حرف می‌زند، نیم نگاهی هم به موبایلش می‌کند.			
۶	در طول اوقات فراغتی که من و همسر می‌توانیم با همدیگر بگذرانیم، همسر از موبایلش استفاده می‌کند.			
۷	زمانی که من و همسر با هم صحبت می‌کنیم، او از موبایلش استفاده نمی‌کند.			
۸	زمانی که من و همسر با همدیگر در بیرون هستیم، او از موبایلش استفاده می‌کند.			
۹	اگر وقفه‌ای در گفتگوی ما پیش بیاید، همسر موبایلش را چک خواهد کرد.			